

DARBININKAS

LV NO. 57

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, RUGSEJIS - SEPT. 9, 1970

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

Izraelis nutraukė derybas, tik nuo paliaubų neatsisakė

Izraelio vyriausybė nutarė pasitraukti iš taikos derybų su arabais New Yorke tol, kol Egiptas nebus išvežęs iš paliaubų zonos visas raketas ir šaudykles, kurias sustatė jau paliauboms įsigaliojus. Bet Izraelis neatsisakė nuo paliaubų ir laikysis savo įsipareigojimų, jeigu ir kita pusė savo įsipareigojimus gerbs.

Izraeliui neužtenka Washingtono pripažinimo, kad Egiptas paliaubas sulaužė, bet reikalauja atstatyti tą padėtį, kokia buvo rugpjūčio 7-8 naktį, kada paliaubos įsigaliojo.

Jeigu Egiptas ir Sovietų S-ga sutiko pradėti pasitarimus noriai ir neklastingai, tai turi gerbti Washingtonui duotus pažadus. Jeigu ne, tai ko verti jų pažadai ir jų pasirašomi susitarimai? — aiškino tautai Golda Meir.

Izraelio atstovas sugrįžo į New Yorką oficialiai pranešti Jarringui Izraelio vyriausybės nutarimą, bet pasitarimuose su Jarringu nedalyvaus.

Sis Izraelio nutarimas yra kompromisas tarp krašto apsau-

Grįš tada, kai Egiptas išveš raketas iš paliaubų zonos

gos ministerio Dayano ir kitų kabineto narių. Dayanas reikalauja, kad Sovietų raketų statymas prie Suezio kanalo turi būti sustabdytas. Kadangi už paliaubas atsakingas Washingtonas, bet jis delsia tą reikalą tvarkyti, net apsimeta nemažą, kad raketas pagreitintu tempu statomos, tai Izraelis turi paskelbti paliaubas nebegaliojančias ir pats savo iniciatyva pašalinti savo saugumui gresiantį pavojų.

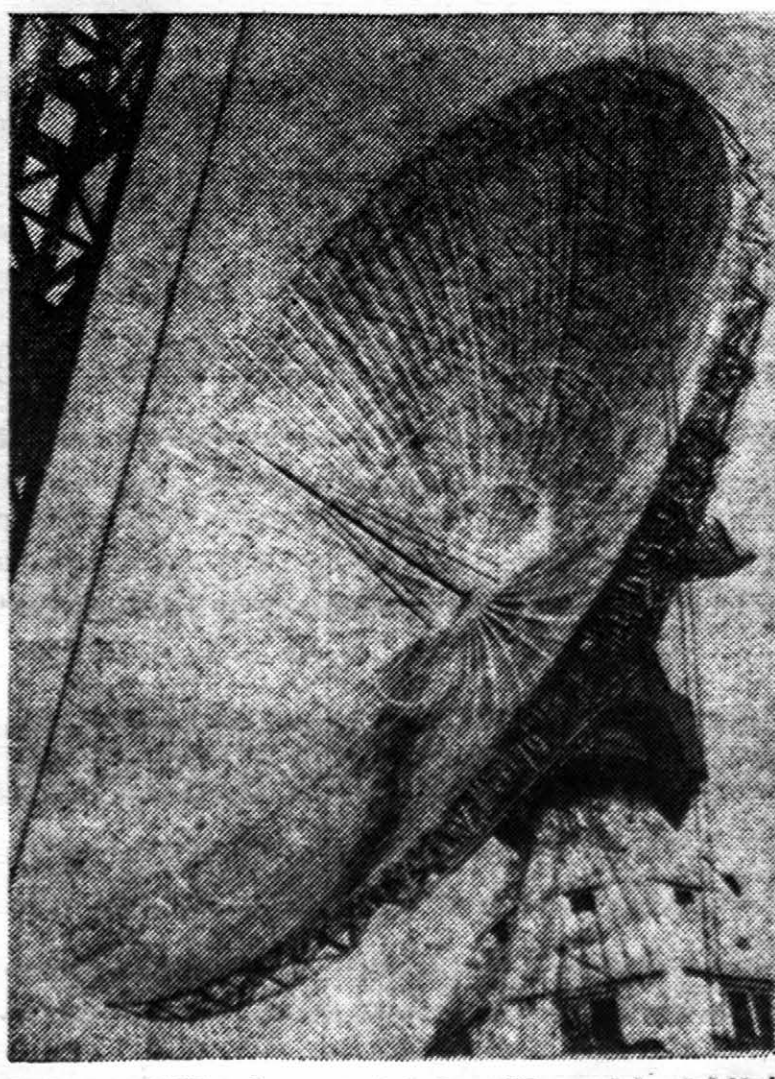
Užsienio reikalų ministeris

Robert Finch, vienas iš prez. Nixono artimųjų politinių patarėjų, vadovauja prezidentūros tarnautojų patarimų komiteto strategų sudarytam savanorių būriui, kuris teikia patarimus respublikonų partijos kandidatams šio rudens rinkimų proga. Veiklos tikslas — pakelti respublikonų skaičių Atstovų rūmuose. Dabar demokratams ten turi 244, respublikonai 188 atstovus.

Amerikiečiai užpuolė Kanados žemės

Amerikiečiai masiniai pradėjo pirkti Kanadoje sklypus, net ištisas salas ežeruose, vasaros atostogoms tinkamose vietose. Pastebėtas jau ir žemės spekuliantų iš Amerikos įsiveržimas, ko Kanados vyriausybė labai nenorėtų. Jie jau gauda atostogoms tinkamose vietose didelius žemės gabalus, kad sušaldę galėtų greit išparduoti ir pasipelninti. Kanados provincijos nepajėgios su tais tarptautiniais spekuliantais susitvarkyti, todėl federacinė vyriausybė raginama greit tai spekuliacijai kelią užkirsti.

Radio teleskopas, didžiausias pasaulyje tos rūšies erdvių stebėtojas, baigtas statyti Vakarų Vokietijoje Eifelio kalnuose.

Ebanas vadovavo grupei, kuri siūlė vidurio kelią ir kuriuo dabar vyriausybė nuėjo. Kabinetas nutarė nuo paliaubų neatsisakė, tik nebedalyvaus paliauboms iki nebus atstatyta prieš paliaubų įsigaliojimą buvusi karinė padėtis.

Yra žinoma, kad Washingtonas per diplomatinis kanalus bandė kalbėtis tuo reikalu su Maskva ir Kairu, bet atrodo, kad greitų veiksmų nelaukta. Maskvos spaudoje jau buvo užuominų, kad Izraelis triukšmauja be reikalo, kad jis nori tik derybų nutraukimą pateisinti. Egiptas prašeko sukčiau — girdi, nelaužomos paliaubos, jei raketas iš vienos vietos perkliamos kiton toje pačioje zonoje. Gal tai būtų ir priimtinas įsipareigojimo turinio aiškinimas, jei tvirtinimas atitiktų faktams. Deja, fotografijos rodo ką kitą — raketas atkeliauja nuo Kairo priemiesčių ir dar prieš tris dienas buvo statomos paliaubų zonoje 12 ir net 6 mylių atstume nuo Suezio kanalo kranto.

Kaip Washingtonui pasiseks derybas vėl sumegzt?

Padėti galėtų palengvinti sutvarkyti tik Arabų lygos vadovybės įsitikinimas, kad Jordane ir kitur esančios teroristinės organizacijos yra pasirengusios pašalinti dabartinę Jordano vadovybę ir tą valstybę savo reikalams užgrobti. Tokia padėtis būtų sunki ir Izraeliui, bet ji pavojinga ypač Egiptui ir kitiems arabų kraštams, nes tu teroristų vadai turi ir kitokių tikslų, ne tik vieno Izraelio.

Valstybės sekretorius tarėsi su Anglijos, V. Vokietijos, Šveicarijos ir Izraelio diplomatiniais atstovais kaip sutramdyti lėktuvų grobimą ore ir kaip apsaugoti pagrobtuose lėktuvuose keleivių gyvybę. Tuo tarpu dar niekas nepasileidė saugaus būdo tam reikalui tvarkyti.

Viceprez. Agnew jau šią savaitę pradeda propagandinę kelionę respublikonų skaičiui kongrese padėti padidinti. Ta proga jis rinks ir pinigų rinkimų išlaidoms padengti. Su juo kartu turės progos pasirodyti ir balsų prašą kandidatai vietinių televizijos stočių ekranuose.

lio sunaikinimą. Pats didžiausias pavojus grėstų Nasserui, nes po Husseinio pašalinimo būtų pareikalauta ir jo galvos. Žodžiu, pastangos padaryti Vid. Rytuose taiką gali priartinti didesnę karą, nes Husseiną nuvertus Izraeliui neliks kito keli.

Paulius VI Filipinuose

Manila. — Paulius VI lankysis Filipinuose lapkričio 27-29. Tai paskutinės trys dienos Azijos vyskupų konferencijos, kurioje jis atvyksta dalyvauti. Konferencijoje dalyvaus apie 200 vyskupų.

Filipinų prezidento prašymu, pirmąjį vakarą popiežius praleis prezidentūroje. Šiaip jau jis apsisistos nunciatūroje. Filipinų vyriausybė rengia iškilmingą popiežiaus sutikimą. Tuo reikalu besirūpinančiam komitetui pirmininkauja pats Filipinų užsienio reikalų ministris Carlos Romulo.

Numatyta daugybė progų popiežiui susitikti su jaunimu, su darbininkais, su dvasininkais, intelektualais ir žmonių miniomis. Numatytos progos dalyvauti ir vadovams nekatolikių grupių, kurios atstovauja apie 17 proc. krašto gyventojų. Paulius VI aplankys ir abudu universitetus — valstybinį ir Sv. Tomo pontifikalinį, kuriame ilgokai profesoriavo ir mūsų lietuvis prof. Šivickis, vėliau sugrįžęs su savo žiniomis į Kauno Vytauto Didžiojo universitetą.

Braška unių pasitikėjimas demokratais

A.F.L.-C.I.O. pirmininkas G. Meany dar nepasakė, už ką jis pats balsuos šio rudens rinkimuose, bet grupei spaudos atstovų viešai tvirtino, kad demokratų partija pabiro ir darbo uniųse susispietę darbininkai pradeda abejoti, kad ji begalėtų tinkamai ginti darbininkų reikalus taip, kaip yra buvę praityje.

Demokratų dar neturį kandidato prezidento vietai 1972 metams, partiją užvaldžiusi ta vadinamoji Naujoji kairė, kuriai trūksta gyvenimiško rimtumo. Jis pagyrė prez. Nixono užsienio politiką, bet dar linkęs abejoti, ar visos vyriausybės panaudotos priemonės infliacijai sutramdyti veikia pakankamai greitai.

New Yorko valstijos A.F.L.-C.I.O. konferencija pereiną savaitę urmu pasisakė už gub. Rockefellerio parėmimą rudens rinkimuose, jį labai nuširdžiai priėmė, išklaušė pranešimo apie buvusius ir būsimas pastangas sudaryti valstijoje tinkamas sąlygas ūkinei pažangai vystyti. Gi su ūkine pažanga rišasi ir darbininko geresnis uždarbis ir gyvenimas.

Demokratų kandidatas Goldbergas irgi buvo atvykęs prašyti parėmimo, bet laikėsi reikiamai gero ispūdžio. Už jį dirbę atstovai pasiūlymą triukšmavimu ir reikalavo klausimą perbalsuoti. Bet tuo tarpu viskas nugrimzdo maišatyje.

lio, kaip tik okupuoti Jordaną ir sutvarkyti teroristus.

Dr. Thomas Paine, JAV erdvių tyrinėjimo agentūros (NASA) vadovas, rugsėjo 15 d. pasitraukia iš tų pareigų. Jis grįžta į General Electric vadovauti vienam skyriui. Apie įpėdinį dar nekalbama.

Rusijos problema su studentų pertekliumi

Moskva. — Birželio mėn. apie 3 milijonai septyniolikmetnių baigė Rusijos dešimtmetines mokyklas (kombinacija pradžios ir vidurinės mokyklos). Didžioji dauguma bandė laukti įstojamuosius egzaminus į universitetus ir specialius institutus, į kuriuos šiemet buvo galima, priimti tik apie 900,000 pirmamečių studentų.

Kas su tais, kurie nori patekti, bet nepatenka, Dalis nutrupa, bet pirmasis metais toji dalis nėra didelė. Nepatekusių dauguma bando gauti tokį darbą, kad liktų pakankamai laiko ruoštis kitų metų egzaminams. Statistika ir psichologai-sociologai tvirtina, kad dauguma į universitetus besiveržiančių pirmamečių yra intelingių profesijų ir aparatūčių vaikai, kurių ateities vizija yra tik universitetas ar specialus institutas, bet ne kas nors mažiau. Iš čia labai garsiai pradedamas reikšti skundas, kad gamybinės organizacijos tik su dideliu vargu tegali gauti geresnės kvalifikacijos tarnautojų.

Šių mokslo metų proga jau pradėta rašyti apie kai kurių reformų reikalingumą. Jau pasirodė su pasiūlymais specialioje spaudoje ne tik sociologai, bet ir pedagogikos specialistai. Dauguma pasiūlymų taiko į vadovėlių pertvarkymą, nes randama, kad dabartiniai vadovėliai per daug dėmesio skiria absolytų parengimui į universitetus ir žaviais vardais vadinamus institutus pateikti.

Afrikoje taika

Adis Ababa. — Etiopijos sostinėje vyko Afrikos valstybių galvų metinė konferencija, kurios metu Nigerija susitaikė su Tanzanija, Zambija, Gabonu ir Dramblio Kaulo Krantu. Šios valstybės buvo pripažinusios Biafrą, kuri atsiskyrė nuo Nigerijos ir pasiskelbė nepriklausoma valstybe. Civiliniam karui prasidėjus, Nigerija nutraukė su jomis diplomatinis santykius. Susitaikymas pasiektas Kenijos prez. Jomo Kenyato tarpininkaujant. Prie tos taikos padarymo prisidėjo ir Etiopijos imperatorius.

LKM Akademijos suvažiavime

Suvažiavimas prasidėjo pamaldomis

Jau pirmadienį, rugpjūčio 31, Toronte pradėjo rodytis nepažįstami arba seniai kituose kraštuose matyti lietuviški veidai. Visi ieškojo nakvynės, apsisistojimo vietos, pasiryžę čia praleisti visą savaitę.

Rytojaus dieną, rugsėjo 1, 10 val. ryto jie visi susirinko į Priskelimo bažnyčioje vyks-

tančias koncelebracines mišias, kurias aukėjo vysk. V. Brizgys su prel. Pr. Juru, kun. dr. T. Narbutu, kun. dr. V. Gidžiūnu, OFM, ir kun. dr. J. Vaišnora, MIC. Šiomis pamaldomis prasidėjo aštuntasis Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimas, kuriam taip kruopščiai buvo rengęsis Toronto židyns, vadovaujamas dr. J. Sungailos.

(nukelta į 5 psl.)

Ateitininkų kongreso pasisėkimai

Ateitininkų Federacijos kongresas Chicagaj rugsėjo 4-6 turėjo didelio pasisėkimio Chicago visuomenėje. Šatrijos draugijos surengtas literatūros vakaras tiek sutraukė lankytojų, kad visi nesutیلpo, o Jaunimo centre telpa 700. Koncerte lan-

kytojų buvo apie pora tūkstančių, ir jo meniniu lygiu buvo sužavėti.

Apie darbus paties kongreso, kuriam vadovavo Arv. Barzdukas, dr. J. Norkaitis ir R. Juzaitis, bus mūsų bendradarbio specialus pranešimas.

Teroristai žvejojo lėktuvus Europoj — Tris pagavo, Izraelio įgula atsiginė

Pereitą sekmadienį Europos erdvėje arabų teroristai pagrobė ar bandė pagrobti keturis lėktuvus pakeliui iš Europos į New Yorką.

Izraelio lėktuvą (148 keleiviai, 10 įgulos narių) bandė pagrobti vyras ir moteris ką tik pakilus iš Amsterdamo aerodromo. Piktadariai buvo ginkluoti granatomis ir revoliuvieriu. Įgula ir keleiviai vyrą nušovė, moterį sužeidė. Lėktuvas nusileido Londone, vėliau pakeitęs įgulą atskrido į New Yorką.

Pan American didysis lėktuvas 747 (152 keleiviai, 17 įgulos narių) irgi buvo sustojęs Amsterdame kuro pasiimti. Pakilus skristi New Yorko link, du piktadariai lėktuvą užvaldė ir pasuko atgal į pietus. Pirmą jį nutupdė Beirute, paskui nuskradino į Kairą, kur lėktuvas susprogdintas keleivius išleisdamas. Keleiviai išleisti jau sugrįžo į New Yorką. Lėktuvas apdraustas 23 mil. dol.

Amerikos TWA lėktuvas buvo pakeliui į New Yorką iš kelionės aplink pasaulį. Pakilęs iš Frankfurto aerodromo (V. Vokietija) dviejų vyrų buvo atsuktas Viduržemio jūros link ir nutupdytas Jordano dykumoje, kurią vietą teroristų vadovybė vadina "revoliucijos aerodromu".

Šveicarijos lėktuvas pakilo iš Ziuricho aerodromo (143 keleiviai, 12 įgulos narių) kelionei į New Yorką. Nuskradintas į Jordaną, į tą patį "revoliucijos aerodromą". Atrodo, kad Jordano vyriausybė to aerodromo nevaldo, nors tai yra jos kariškų aerodromas. Tai jau blogas ženklas su Jordano nepriklausomybe. Abu lėktuvai tebėra Jordane.

Šveicarijos vyriausybė sutiko paleisti tris nuteistus ir įkalintus arabų teroristus už Izraelio lėktuvų apšaudymą Ziuricho aerodrome pereiną žiemą. V. Vokietija irgi paleisianti įkalintus teroristus, kai tik bus sutikta paleisti į Jordaną nuskradintuose lėktuvuose esančius visus piliečius. Dar nebuvo aišku, ko teroristai nori iš Amerikos už lėktuvų ir keleivių grąžinimą. Pirmadienio vakare buvo skleidžiamas gandenas, kad reikalaujama paleisti sen. Kennedy žudiką Sirhan Sirhan, Kalifornijoje nuteistą mirties bausme. Gandas iki šiol nepasitvirtino.

Piratiškus veiksmus skelbia šis įvykis Liaudies Frontas Palestinos laisvinti. Tai maža marksistinė komunistinė grupė, norinti sukelti revoliucijas visose arabų valstybėse.

Įkliuvo JAV hašišo kontrabandininkai

Iš Amerikos atskridęs dviejų motorų lėktuvus nusileido Amsterdame pasiimti gazolino. Europoje esą Amerikos narkotikų šmugelinkų gaudytojai Interpol (tarptautinė policijos agentūra) paprasė pagalbos lėktuvui sekti. Iš Amsterdamo lėktuvas nuskrado į Kipro salą, iš ten naktį atsirado Libano toje vietoje, kur auginamas hašišas ir parengiamas pardavimui.

Iškrovus iš lėktuvo atvežtą kontrabandą (amerikietiškas cigaretes), per kelias minutes lėktuvą buvo pakrauta 13 maišų hašišo. Lėktuvui besirengiant pakilti, atsirado ir Libano policija, bet jai nepavyko lėktuvą sulaikyti. Britų lėktuvai viršum Viduržemio jūros lėktuvą pastebėjo ir pradėjo persekioti. Pasiūstas reikalavimas nusileisti Kipro aerodrome, bet nepaklausyta. Gazolino sekimas tanke privertė kontrabandinį lėktuvą nusileisti Graikijai priklausančioje Kretos saloje. Pasidavimas buvo neišvengiamas, nes ant kulnų jau lipo kelių Europos valstybių policija.

Lėktuve rasti penki vyrai, visi amerikiečiai. Visi areštuoti ir perduoti nusikaltėlių tvarkymo organams. Konfiskuotas hašišas vertinamas 3.5 mil. dol. Nusikaltėliai turėjo dar 65,000 Amerikos dolerių. Už

šią nusikaltimą Graikijoje bausmės aukštos. Nemanoma, kad JAV įstaigos bandytų juos laisvinti.

Tą pačią dieną kitas Amerikos lėktuvas su hašišu buvo sučiuptas Nicos aerodrome Prancūzijoje. Šitas hašišas buvo pasikrovęs Turkijoje. Kontrabandininkai visi amerikiečiai. Hašišo vertė 280,000 dol. Visi areštuoti, krovinių ir lėktuvus konfiskuoti, kaip to reikalauja Prancūzijos įstatymai.

Renkasi PET seimas

Pavergtų Europos Tautų Seimas septynioliktą metinę sesiją pradės rugsėjo 15, antradienį, 3 val. popiet Carnegie Endowment International Center patalpose, 345 East 46 St., N. Y., N. Y.

Tą pačią dieną 6 val. vak. bus pilnutinis viešas posėdis, kuriame visi, solidarūs su pavergtom Europos tautom, kviečiami dalyvauti.

Darbo dienos vakarą prez. Nixonas vaišino prezidentūroje darbininkų unių vadovus su šeimomis. Kiek balsų prez. Nixonas laimėjo savo partijai, paaiškės tik po rinkimų. Bet vaišių nuotalkos ir kalbos buvo labai draugiškos.

"Asmenybės kulta" naikina ir Amerikoje

Kai Chruščiovas 1956 nuvainikavo ir "ekskomunikavo" Staliną, sovietinė propaganda pavadino tai "asmenybės kulto" likvidavimu.

Tokio skandalingo nuvainikavimo Amerikoje nėra, bet ir joje reiškiasi nuvainikavimo pastangos tiems, apie kurių galvas buvo sudarytos aureolės pokario metais.

Prezidentas Rooseveltas buvo apgaubtas skaisčiausia aureole. Bet per ketvirtį šimtmečio aureolė paplikėjo ir net suodžiais apstraukė. Imta kelti aikštėn vis gausiau faktų, kurie rodė prezidentą Rooseveltą užsienio politikoje naivų, ypačiai santykiuose su Stalinu, apsišalusį ir pasitikintį promaskviniais patarėjais. Ir Rooseveltui imta vis drąsiau priekšti atsakomybė už karo eigą ir pokario politiką, nepavykusią nei Amerikai nei Europai.

Roosevelto kulto ištikimieji atsakomybę už nevykusią politiką mėgina dabar nuversti nuo Rooseveltto Churchillui, o aureolę Trumano, kuris pirmasis pasipriešino Stalino grobiškai ekspansijai, mėgina dabar nutraukti nuo Trumano ir bent kraštelį pridengti Rooseveltą. Esą Rooseveltas matęs jau Maskvos dvideiškumą ir rengėsis pasipriešinti. Kiti atvirai aiškina, kad Rooseveltas buvo jau ligonis, troškęs ramybės ir dėl to neatsakingas už nepasipriešinimą Stalinui.

N. Y. Times šiom dienomis paskelbė įdomias mintis iš Charles A. Lindbergh spaudinamos knygos. Lindberghas, 1927 Amerikos pionierius skridime per Atlantą, pakaltina Rooseveltą, anglus ir žydus, kad jie įvėlę Ameriką į antrąjį pasaulinį karą ir jį vedė taip, kad Amerika pralaimėjo, o laimėjo tik Sovietai ir kom. Kinija.

MacArthuras visų opinijoj buvo apgaubtas riterio, herojaus aureole, kai jis baigė karą su Japonija ir ėmė ginti Korėją nuo komunistų agresijos. Tebėra gva opinija: jei prezidentas Trumanas nebūtų atšaukęs MacArthurą iš karo vadų Korėjos kare, šiandien nebūtų nė Vietnamo klausimo. Suprantamos buvo tos ovacijos, kuriom buvo sutiktas MacArthuras, grįžęs iš tolimųjų rytų.

Bet štai N. Y. Times Magazine (rugs. 30) paskelbė Faubion Bowers, MacArthurą štabo majoro, rašinį, kuriame jo buvęs viršininkas atvaizduotas labai jau pilkai ir net pajudintai: esą jis nepažinęs vietos sąlygų, neturėjęs su žmonėmis jokių ryšių, buvo užsidaręs savo kabinete, ir jo sprendimai būvę nerealūs. Visos šio auto-

Mėgina nublukinti aureoles Rooseveltui, MacArthurui, Kennedy, net ir Kingui, o gal ir kitiems...

riaus informacijos veda į galutinę išvadą: esą MacArthurą valdymo Japonijoje tikrasis rezultatas tas, kad "Japonija karą laimėjo".

Prezidento Kennedy kultas tebeplaikomas uoliai jo buvusių draugų ar tikriau tų, kurie jį buvo apstoję ir kurie jo rankom žarstė žarijas.

Iš dabar paskelbtų dokumentų vėlonies vardo muziejuje, matyt, kad Kennedy neturėjo realaus pažinimo, bet jis pasiqliovė savo patarėjų nuomėnė. Jis paskyrė McNamara apsaugos sekretorium, anksčiau jo net nepažinęs. Jis norėjo paskirti valstybės sekretorium sen. Fulbrightą, bet atsisakė nuo tos minties, kai buvęs valstybės sekr. Achesonas pasisakė prieš Fulbrightą kaip prieš turintį gausiai "diletanto" žymių ir pasiūlė Rusk. Kennedy norėjo išdo sekretorium Eugene Black, bet ir čia Achesonas jį įspėjo, kad tai būtų klaida. Achesono betgi nepaklusė prezidentas, kai tas nesilė skirti ir vyr. valstybės gėnėjus brolio Roberto. O Robertas virto svarbiausiu paskui prezidento patarėju, kuris įtaigojo prezidentui ir politiką, privedusią Kubos invaziją prie katastrofos.

Šiemet buvęs prezidento patarėjas, gal būt, norėdamas ir save rinkimam pagarsinti, parašė knygą, kurioje mėgino parodyti prezidento politiką Vietnamo klausimu, opozicijai dabar populiari: esą prezidentas Kennedy galvojęs po rinkimų 1964 iš Vietnamo atitraukti visą Amerikos kariuomenę, nors už tai jį apšauktų komunistu. Bet šis tvirtinimas susilaukė N. Y. Times J. Restono įvertinimo: svarbu ne ką prez. Kennedy manė, bet ką darė; o jis ir buvo tas prezidentas, kuris pirmasis nusiuntė į Vietnamą masinį kariuomenės kiekį — 25.000.

Atsakomybės už Vietnamą sunku bus išvengti prezidentui Kennedy, ypačiai už opozicijos prieš prezidentą Diem kurstyimą, kariuomenės perversmą ir prezidento Diem likvidavimą.

Dr. Martin Luther King kultas buvo sukurtas tiek baltųjų, tiek juodųjų.

Visai netikėtai šiemet New Yorke išleista knyga "The King God Didn't Save". Autorius John P. Williams, juodasis, vadina jį "juodosios buržuazijos sūnum". Esą jis virtęs baltųjų įrankiu, leisdamasis su jais į kompromisus ir išduodamas juodųjų kovą dėl tuščios garbės. Jis buvo "pirktas" tuo, kad "Time" buvo paskelbtas

metų žmogum, jam duota Nobelio premija; jis paskelbtas civilinio sąjūdžio vadu.

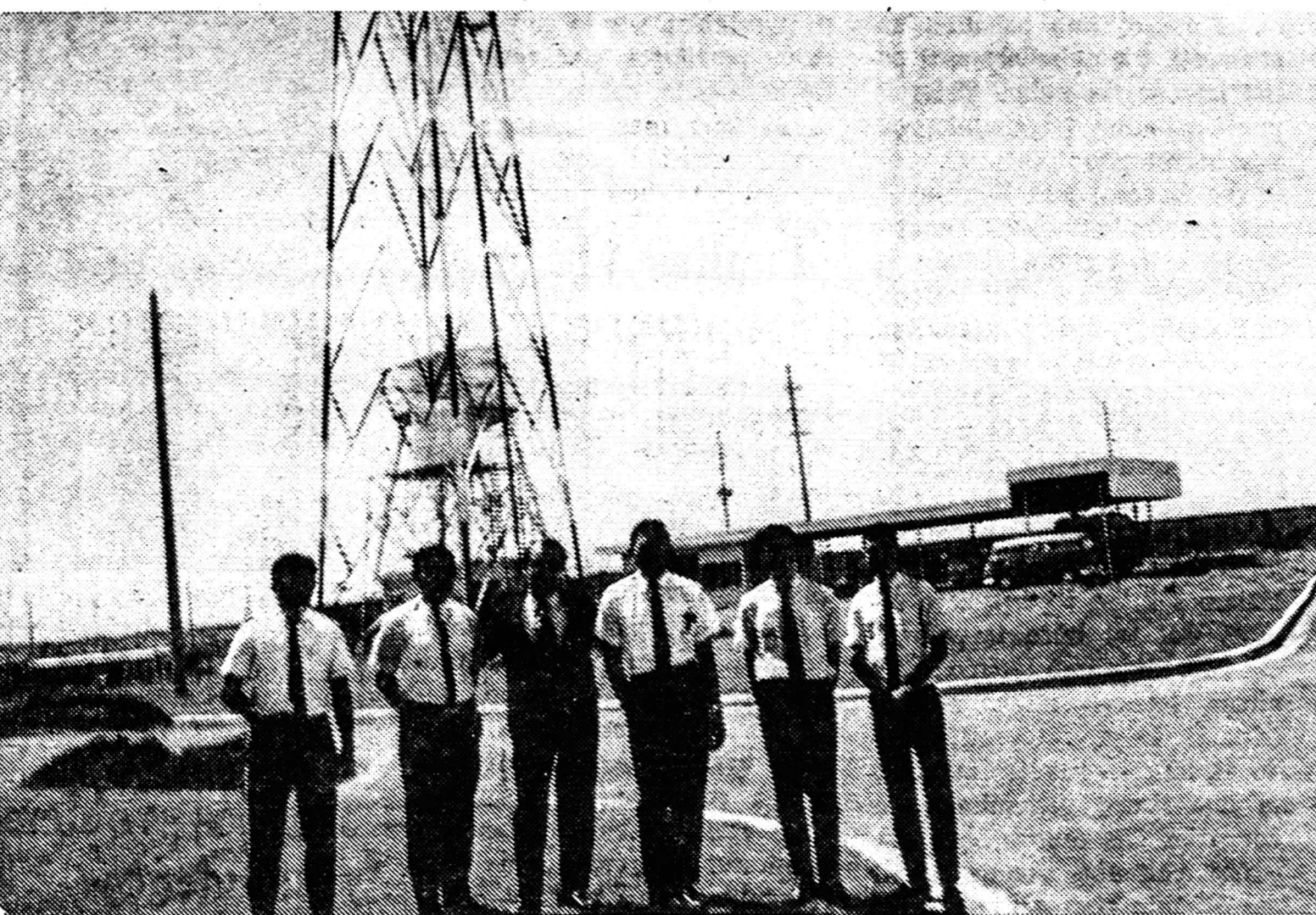
Buvo gandų, kad King turįs ryšių su komunistais. Esą to meto vyr. valstybės gėnėjo R. Kennedy leidimu, FBI sekė Kingo telefoninius pasikalbėjimus. Ryšių su komunistais nerado. Bet rado gausius Kingo ryšius su įvairiom gražuolėm, juodom ir baltom. Po pasikal-

bėjimo su FBI direktorium Kingas nutilo ir žodžio jau netarė prieš FBI — gal būt, kad Hooveris nepanaudotų turimų žinių apie Kingo asmeninį gyvenimą. Gal būt, turėdamas tas žinias, Hooveris viešai buvo paskelbęs Kingą didžiausiu šios dienos melagiū.

Williams Kingui pripažįsta dorybę vienoj srity — nuo 1965 jis griežtai buvo Vietnamo karo opozicijoje. Bet tada

jis baltiesiems buvęs nereikalingas ir jį nužudė.

Kingas imamas nuvainikuoti, tur būt dėl to, kad keičiasi negrų siekimai. Kingas atstovavo tai jų veikėjų grupei, kurie tikėjo liberalų teze, kad visos rasės, visos tautybės turės sutirpti tirpinimo katilė. Ir juo negrai tai greičiau padarys, juo greičiau jie virs lygios reikšmės su baltiais. Iškylusi dabar "juodoji jėga" siekia priešingai — siekia savo rasinę ir kultūrinę tapatybę išlaikyti ir išplėtoti. Jiem tad Kingas negali būti šviesa į ateitį.

Philipinų salose veikia Veritas radio siųstuvas, kuris nuo liepos 1 transliuoja lietuvišką programą, skirtą Sibiro lietuviams. Nuotraukoje stoties tarnautojai, dirbą su lietuviška programa. Iš k.: Virgilio Luariz — technikas, Floremundo Kiguchi — stoties inžinierius, R. G. Vildzius — Vilko atstovas, Jesus S. Torres — techninis direktorius, Juanito Yu — techninis inžinierius, Proceso C. Paraiso — sekretorius.

LIET. DAILININKAI LENINĄ KUKLIAUSIAI PAGERBĖ?

Patys rusai nepatenkinti. Lėnino gimimo sukakties proga Maskvoje surengtoje ir jau kelis mėnesius trukkančioje parodoje lietuviai dailininkai, ypač tapytojai, pasirodė silpniausiai, bent kiekybiniu požiūriu. Tai pažymi rusų meno kritikė Svetlana Červonaja savo straipsnyje, paskelbtame "Lit. ir Mene" (nr. 27). Ji stebisi ir klausia: kur visos tos drobės, kurios buvo užpildžiusios respublikinėje dailės parodoje Parodų rūmus Vilniuje? Kur tie paveikslai, kurių reprodukcijos spausdinamos "Lit. ir Mene" laikrašty? Rusė kritikė nepatenkinta, Maskvoje nepastebėjusi nė vieno L. Tuleikio darbo, nei S. Jusonio "Bežemių demonstracijos", S. Veiverytės drobės "Plėnas". A. Gudaicio portretu, J. Čeponio peizažu ir t.t. Esą, latviai beveik visus paveikslus nugabėję į Maskvą, tuo tarpu lietuvių tapybos skyrius atrodo pats kukliausias.

Svetlana Červonaja, aplamai, Maskvoje parodytus lietu-

vų dailininkų kūrinius vertina, nelyginti, teigiamai. Ji ypatingai išskyrė dailininko S. Džiaukšto "Aktivistų žuvimą", taip pat ir A. Savicko tapybą ("gilios, maščiančios, mūsų epochos filosofinio turinio kupinos tapybos pavyzdys"), tačiau kiek neigiamai vertina kitų dailininkų, kaip V. Graženo (paveikslas "Revoliucijos kariai") ar V. Cipliausko kūrybą.

Matyt, lietuvių dailininkų kūryba, ypač šiais, Sovietijoje mirtais Lenino gimimo sukakties metais, dar rusų pilnai nepatenkina, nes ir Svetlana nurodo, kad lietuvių tapybos padėtis esanti "ne laisvas skandymas, skridimas aiškiu kursu, bet ir ne kritimas, ar stovėjimas vietoje, ne sustingimas. Tai — didelio skrydžio pradžia..."

Kitais žodžiais tariant, rusai kritikai lietuvių dailininkams okup. Lietuvoje išrašė tik patenkinamą pažymį, ir tai reikią: partija lietuvių dailininkus turės paspausti: neatsilikite nuo kitų... (Elta)

Restauruoja senus paminklus

Paminklų restauravimo valdyba Vilniuje atlieka įvairių pilnių, bažnyčių, senamiesčių atnaujinimo darbus.

Tos valdybos bendradarbiai restauruoja bažnyčias, kurioms teikiama visiškai kitokia paskirtis. Dabar "Tiesa" (birž. 6) paskelbė, kad iki šių metų rudens numatyta baigt restauruoti Sv. Jono bažnyčią Vilniuje. Pasirodo, kad joje įsikurs "pažangios mokslo minties muziejus, vyks įvairūs disputai, vargonų muzikos koncertai".

Dar atstatoma Bernardinų bažnyčia, tvarkomas Sv. Onos bažnyčios fasadas, dirbama Kau no rotušėje. Salia tų darbų, dar numatoma tvarkyti buv. stovyklos Dimitrivo muziejinių ansamblių bei įvairias 1863 m. sukilimo vietas.

Lietuvių restauratorių įvykdytų darbų pažymėtini šie: restauruotos Trakų ir Raudonės pilys, Tytuvėnų vienuolynas, Raudondvario ir Astravo rūmai, Perkūno namai, Sv. Kazimiero bažnyčia Vilniuje, eilė gyvenamųjų namų. Daug darbo, pastangų reikalauja ypač Vilniaus senamiesčio restauravimas.

Valdybos viršininku yra Romas Kaminskas, neseniai išėjęs pas Čekoslovakijos restauratorius. Dabar lietuviai spe-

cialistai keičiasi vizitais su Rytų Vokietijos ir Lenkijos restauratoriais. (Elta)

Lietuvos etnografinis atlasas

Okup. Lietuvos etnografinis istorijos institute kitais metais numato baigti svarbų darbą — Pabaltijo etnografinio atlaso I dalį. Siame leidinyje bus nušviestos kelios temos: senieji lietuvių žemdirbystės ir gyvulininkystės įrankiai bei padargai, pastatai, drabužiai. Jau sudaryta 170 žemėlapių, smulkiai suregistruoti liaudies meno ir buities lobiai, vykdomos etnografinių mokslinės ekspedicijos. Viena jų šią vasarą visą mėnesį rinks, fotografuos, aprašinės 19 amžiaus pabaigos valstiečių darbo įrankius, drabužius, sodybas. (Elta)

Bulgarijoj, tarptautinėje mugėje rugsėjo mėn. bus parodyti ir Plungės "Minijos" įmonės lietuviški suvenyrai. Neseniai ir Bulgariją pasiūsta tokių pavadinimų suvenyrai: "Žemaitiškos klumpaitės", "Palangos Juze", "J kovą žemaičiai" ir kt. (E.)

Literatūra ir Menas (nr. 26) parašė, kad šio savaitraščio žmonės reguliariai gauna iš Amerikos tik "Laisvę" ir "Vilnij", prokomunistinius laikraščius. (E.)

SPARTA — Rašomos mašinėlės jv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, jv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVALSKIS — Lietuvių advokatas — 80-30½ Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421; telef. 296-2060, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.).

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius, 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P-way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Sutelkia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, 428 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MAket 2-5172. Paruošiamas garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME, Notary Public, 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Franas Vaitkus, laido tuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderni kopyčia šermenims dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS IR JUOZO BRUZŲ vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New Yorke, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance, Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 5 val.; šeštadienis iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KĖPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11208; ST 2-5938.

S & G MAISTO KRAUTUVE, Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pokyliams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems—importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovosms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Uželkite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. 97.9 mg. FM. Direktoriaus dr. Jokūbas J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountsinide, N.J. 07092; tel. (201) 232-5565

NEW YORK — Laisvės žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekma dieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTGL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PHILADELPHIA, PA. — Voice of the Amber Coast — sekma dieniais 4 val. popiet. WIFB — 103.9 FM. Veda G. Mironas ir A. Maželka, 11 Wickham Lane, Hightstown, N.J. 08520. Tel. (609) 418-4475

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekma dieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORD, CONN. — ved. Alg. Dragūnavičius, WBMI - FM 95.7 sekma dienį nuo 12 iki 1 p.p. — 273 Victoria Rd., Hartford, Conn., telef. 249-4502.

DETROIT, MICH. — Lietuviškų melodijų radio valanda iš WMZK-FM stoties, banga 98 mc. antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Višinsis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekma dieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekma dieniais 9-9:30 val. ryto per WCMF-FM, 96.5 mc. Klubo valdybos pirm. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekma dieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

LOS ANGELES, CALIF. — Kalifornijos Lietuvių Radijas — Lithuanian Melodies. KTYM, banga 1460 AM, šeštadieniais 12-12:45 val. p.p. Liet. Radijo klubo pirm. ir programos ved. Stasė Pautienienė, 841 Stanford St., Santa Monica, Calif. 90403. Tel. 828-3779.

Lietuviškam rajone — LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-4454 - 9527; vakare: 738-1946. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą.

NEBŪK: PER DAUG APSIDRAUDĘS

PER MAŽAI APSIDRAUDĘS

SKAMBINK LITUI!

APDRAUDOS: NAMŲ, MAŠINŲ, GYVYBĖS, ATSAKOMYBĖS

LITAS TRAVEL & INSURANCE

94-10 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN, N.Y. 11421

(212)-847-5522

Publika pabaltiečių festivalyje rugpjūčio 22 Freehold, N.J.

Nuotr. C. Binkins

DARBININKAS

BROOKLYN, N. Y. 11221
910 WILLOUGHBY AVE.Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER by FRANCISCAN FATHERSEina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.
Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00
Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.
Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuolat. Nenaudoti straipsniai
saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai
reikia redakcijos nuomonės. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Prie koplyčios iš kito šono

Koplyčia Romoje virto gausios polemikos objektu — spaudoje ir radijo programose.

Vieni tvirtina, kad tai ne kankinių koplyčia, kiti — kad kankinių.

Vieni — koplyčios turinys nesako nieko nelietuviui apie kenčiančią tautą. Kiti — viskas joje lietuviška.

Kiekvienoje polemikoje argumentų visada galima surasti. O juos padarius dar emocijom, galima sudaryti ir kovos nuotaiką. Bet tai nepadaidėja reikalą išaiškinti, greičiau tik sukelia kartėlį prieš vienas kitą.

To prieita ir šioje polemikoje.

Būtų galėta to išvengti, jei nebūtų nuklysta į šunkelius, skelbiant savus supratimus apie koplyčios vardą, supratimą apie kankinius, užuot nusikreipus į autentišką jų reikalą autoritetą. O tokis autoritetas yra pats tos koplyčios komitetas.

*

Komitetas apie koplyčios projektą dar 1968 rašė: „Po Kražių bus vaizdai ar gal taip pat tik vardai ir datos vyskupų Jurgio Matulionio, Teofilijaus Matulionio, Vincento Borisevičiaus, Mečislovo Reinio ir Pranciškaus Ramanausko.“

„Visi aukotojai ir visi tie, kuriuos aukotojai nori paminėti, bus surašyti ir dvi pastovios medžiagos knygas. Viena iš jų bus laikoma Vatikano archyvuose, kita — kuriame nors lietuvių archyve, kad ateityje lietuviai galėtų ten rasti savųjų vardus. Siunčiantieji paminėti vardus yra prašomi pažymėti, kurie iš tų asmenų yra nužudyti Lietuvoje, kurie mirė kalėjimuose ar vergijoje už Lietuvos laisvę. Ateityje lietuviams tokios žinios gali būti labai naudingos.“ (Pasirašęs L. K. Koplyčios Komitetas. Darbininkas 1968 spalio 9).

Kad komiteto žodžiai nebu-

vo tušti, rodo ir projekto autorius dail. V. K. Jonyno pareiškimas pasikalbėjime su Darbininku lygiai po metų nuo komiteto pareiškimo. Dailininkas sakė jau nuvežęs planą Romon ir jame: „Zemiau Kražių bažnyčios surašyti vyskupai kankiniai: J. Matulaitis, J. Skvirskas, T. Matulionis, V. Borisevičius, M. Reinys, P. Ramanauskas“ (Darbininkas 1969 spalio 21).

Tie žodžiai rodo, kad komitetas žinojo, ko nori; žinojo, kokius vardus yra pasiryžęs įrašyti į koplyčios sienas; žinojo Bažnyčios tradicijas nemenkiau už tuos, kurie dabar polemikoje aiškina, kas kankinys ir kas ne, kas galima įrašyti ir kas ne; aiškina, kad nesą žinios, kas dar bus didesnis kankinys ir kas bus arčiau altoriaus garbės. Toks aiškinimas mažų mažiausia galima suprasti kaip nepasitikėjimas komiteto kompetencija.

Skaitytajui anuo metu komiteto tartieji žodžiai reikė, ko jis turi laukti koplyčioje. Po koplyčios šventinimo jam vėl buvo aišku: ne viskas yra, ko buvo laukta. Tai ir buvo viešai pasakyta.

Tai faktas, ir prieš jį užmerkti akis būtų neprotinga.

*

Faktui įvykus, atrodo, lygiai neprotinga statyti barikadas ir vieniems su kitais kautis dėl vardo, dėl kankinių supratimo teorijos.

Dar mažiau protinga kaltinti vieni kitus „koliaboravimu“ ar pan.

Neprotinga ir raudoti, lyg prie Jeruzalės sienos, kam reikėjo statyti koplyčią — geriau pinigų suvartoti kam kitam.

Tos raudos, pasikaltinimai be konstruktyvios išvados nei Lietuvai nei Bažnyčiai nėra

(nukelta į 5 psl.)

Jaunieji demonstruoja esą lietuviai ir susilaukia pagarbos

Lietuviškųjų studijų savaitėje Vokietijoje Marija Saulaitė kalbėjo apie Amerikos lietuvių jaunimą. Įdomu, kaip jaunimo atstovė vertina tą jaunimą, ir dėl to duodame toliau jos kalbos santrauką, parašytą J. Lukošiaus.

—

Pranešėja pastebėjo, kad prieš Jaunimo metus ir per kongresą buvo diskutuojama, kas yra jaunimas. Nutarta, kad jaunas yra tas, kas turi jauną širdį. Tačiau ji, kalbėdama apie jaunimą, turėsianti galvoje asmenis iki 35 metų amžiaus. Tokie amžiaus žmonių JAV-bėse iš 800,000 lietuvių yra apie 75,000.

Amerikiečiai dabar domisi kitom kultūrom, o tuo pačiu ir savo kilme. Taigi JAV-bės nebėra katilas, kaip iki šiol buvo priimta sakyti, bet daugialypė visuomenė, kurioje kiekvienas turi savo vietą.

Didžiausias įvykis Amerikos lietuvių jaunimo gyvenime buvo 1966 — Jaunimo metai ir taisy metais suorganizuotas kongresas bei stovykla. Pastarajai buvo rūpestingai pasiruošta. Jaunimas, nors ir darydamas klaidų, išmoko rengti stovyklas. Būti lietuvių jaunųjų tautišku, yra išleide gerų plokštelių. Bendrinė Studentų sąjunga mažai veikli. Vyčiuose susijungę daugiausia 3-čios kartos lietuviai. Sauliai „tebešaudu“. Montrealyje (Kanada) jie yra svarbiausia lietuvių organizacija. Ateitininkai turi savo studijų dienas, į kurias suvažiuoja gausūs atstovai (pav. moksleivių). Čia vyresnieji kalba jaunimui. Jų kalba kartais būna per sunki. Jie ruošia vadus savo organizacijai. Rengia stovyklas, kuriose jaunimas gali ne tik klausyti, bet ir pasisakyti.

Svarbiausia organizacija yra Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Joje jaunimas turi savo sekciją, kuri suruošė kongresą ir vėl ruošia. L. Bendruomenėje jauni žmonės įeina į vadovaujamus organus, pav. El. Bradūnaitė ir LB Taryba. Vlike ir Alte jaunieji dalyvauja individualiai.

Jaunimo metai pagyvino ir kitų organizacijų veiklą. Veikiausia JAV-bėse yra skautų ir ateitininkų organizacijos. Santara ir Šviesa turi geras stovyklas daugiausia studentų amžiaus jaunimui ir vyresniesiems. Santariečiai turi poeto Mackaus leidinių fondą, kuris išleidžia gerų knygų. Neolituanai savo organizacijoje palaiko tautišku, yra išleide gerų plokštelių. Bendrinė Studentų sąjunga mažai veikli. Vyčiuose susijungę daugiausia 3-čios kartos lietuviai. Sauliai „tebešaudu“. Montrealyje (Kanada) jie yra svarbiausia lietuvių organizacija. Ateitininkai turi savo studijų dienas, į kurias suvažiuoja gausūs atstovai (pav. moksleivių). Čia vyresnieji kalba jaunimui. Jų kalba kartais būna per sunki. Jie ruošia vadus savo organizacijai. Rengia stovyklas, kuriose jaunimas gali ne tik klausyti, bet ir pasisakyti.

Skautai 1966 suruošė V tautinę stovyklą, kurioje dalyvavo 1,500 skautų, ir 4 papildomas stovyklas kitose vietose. Skautai akademikai yra įsteigę knygų klubą, kuris leis jaunų ra-

šytojų knygas.

JAV-bėse kas vasarą suruošiamos 25 stovyklos su 2,250 stovyklautojais, kurių du trečdaliai yra skautai.

Kai du vyresniojo amžiaus nepažįstami lietuviai susitinka, jie pirmiausia kalbasi apie savo gimtines Lietuvoje, o du jauni savo kalbą pradeda nuo to, kur ir kada yra stovyklavę.

Kai kurios stovyklos turi dvi programas — vadovams ir eiliniams nariams. Daugumas vadovų jauni, bet jie turi nemažą žinių.

JAV-bėse yra apie 120 parapijų ar lietuvių religinių centrų, tačiau jaunimui didelės įtakos jie neturi.

Didesnioji liet. jaunimo dalis mokosi parapišėse mokyklose, bet parapija pradeda domėtis tik tada, kai sukuriamos šeimos. Yra ir išimčių. Pav. tarp Detroito parapijos tarybos narių yra ir 17 metų amžiaus.

Jaunimas dalyvauja pamaldose ir meldžiasi lietuviškai daugiausia stovyklose. Kultūrinis lietuvių jaunimo centras yra Chicago. Jaunuoliai ten yra įjungiami į statomas operas, ruošiamus minėjimus ir t.t. Įjungus jaunuosius į minėjimus, jie pasikeitė — tapo atviresni kitataučiams, nes įvesta anglų kalba.

Jaunimą labai patraukia tautiniai šokiai. Svarbiausia tautinių šokių ir dainų grupė yra „Grandinėle“.

Didelė lietuviškojo jaunimo dalis studijuoja: vyrai daugiausia inžineriją, mergaitės — kalbas, psichologiją, pedagogiką.

Mat, tėvai nori, kad vaikai rinktųsi praktiškas profesijas. Lituanistikos Amerikoje niekas nestudijuoja, nes nėra intereso. Be to, norint studijuoti lituanistiką, reikia kartu mokytis ir slavistikos — rusų kalbos, nes lituanistika čia yra tik viena slavistikos šaka.

Šiuo metu pastebima jaunimo sąmoningumą sustiprėjant. Kai kas ši reikšmę linkęs netgi neigiamai vertinti. Jaunieji neklausia, ar grįšim į Lietuvą (negalima grįžti ten, kur niekad nėra buvus), bet ar apsilankysim, ar važiuosim į Lietuvą. Domimasi lietuvių kultūra — menu, literatūra ir pan. Daugelis neblogoi pažįsta Mačernį, Nerį, Nagį, Bradūną, Degutę. Jaunimas ypač domisi mūsų liaudies dainomis. Tai Strolis ir Prapuolenio nuopelnas. Pasaulinėje Expo Montrealy, kur Lietuvos jaunimas susitiko su Amerikos lietuvių jaunimu, pastarasis galėjo padainuoti daugiau lietuviškų dainų.

Švietimo taryba kasmet ruošia mokytojų studijų savaites, kuriose dalyvauja ir jaunimas. Taryba yra paruošusi lietuvių kalbos vadovėlių ir pratimų knygų, pritaikytų šių dienų pedagogikos reikalavimams. Šią vasarą pradėtas visuomenės mokslo kursas apie Bendruomenę.

Kai kurie JAV-bių universitetai yra įsivedę lietuvių kalbą, bet jos mokosi nedidelis skaičius studentų.

Lietuvių kalba yra sunki. Ką ji nėra gimtoji kalba, tam labai sunku taisyklingai lietuviškai kalbėti. Vyresnieji dažnai kritikuoja jaunųjų kalbą, o ne mintį. Tai atstumia jaunimą, atima norą tobulinti savo kalbą. Daug jaunų žmonių rašo lietuviškai. Visos stovyklos turi savo laikraščius, nors ir nepasizyminčius gryną kalbą. Yra bandančių ir eiliuoti.

Bendras Amerikos lietuvių jaunimo brožas — vieningumas, didžiavimasis savo kilme. Jaunieji yra vieningesni, negu senieji lietuviai. Stengiamasi paruošti vadų ateitį.

Pasitaiko ir neigiamų reiškinų. Stiprus materializmas.

Narkotikų liet. jaunimas ne daug tevarvoja, bet ir jiems aukta atiduodama.

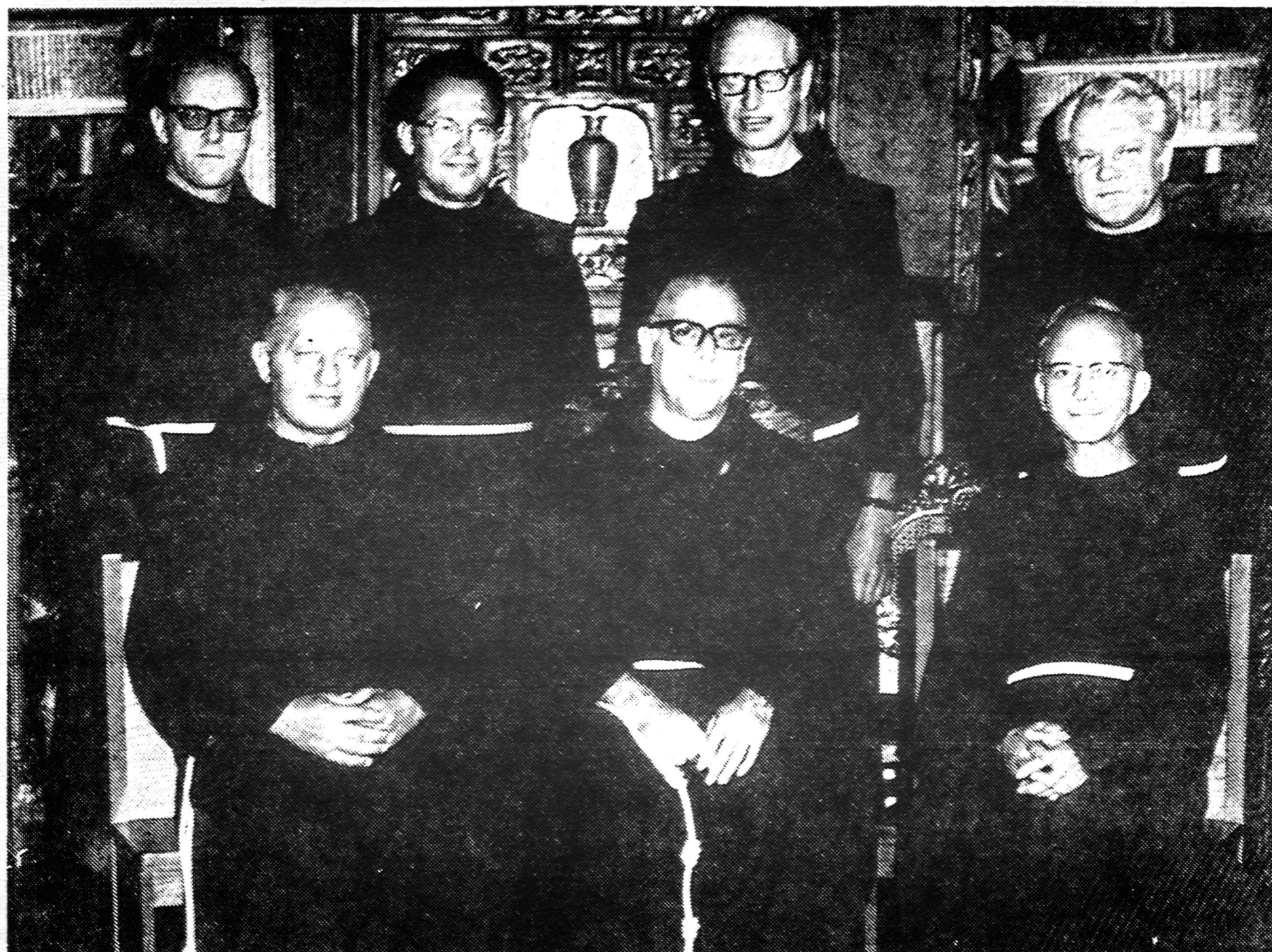
Lietuvybės ateitis — šeimų lietuviškumas.

Jaunimo kongreso metu sukurta daug lietuviškų šeimų.

Keliaudami po kitus kraštus, Amerikos jaunuoliai lietuviai pirmoje eilėje ieško ryšių su lietuviais. Šituo atžvilgiu daug vilčių teikia 1972 įvyksią Pasaulinį lietuvių jaunimo kongresą ir 1971 Pietų Amerikos lietuvių kongresą. Mūsų Bendruomenėje dar nesurasta būdo, kaip įtraukti į lietuvišką šeimą nestudijuojantį ir jokioms organizacijoms nepriklausantį jaunimą, nors nestudijuojantis lietuvis jaunuolis socialiai sunkiai suprantamas.

(Bus daugiau)

(nukelta į 5 psl.)

Naujoji pranciškonų vadovybė. Pirmoje eilėje — provincijolas Tėv. Jurgis Gailiusis, generalinis vizitorius Tėv. J. Cassese, buvęs provincijolas Tėv. L. Andriejus; stovi patarėjai: Tėv. Eugenijus Jurgutis, Tėv. Paulius Baltakis, Tėv. Bernardinas Grauslys — provincijos sekretoriai ir Tėv. Placidus Barius.

MIKALOJUS KATKUS

BALANOS GADYNĖ

(23)

Dar prieš visuotinį paleidimą iš baudžios, prieš 1861 metus, valdžia ėmėsi tvarkyti karališkus žmones: paėmė betarpiškai ir savo rankas ir visas prievoles pakeitė pinigais. Krakėse buvo įsteigta raštinė su staršina, raštininku ir mokesčių rinkėju (žorščiku) — visai tokia, kokia išbuvo ligi Didžiojo karo. Vyskupas, klebonijos, Krakų mergaičių vie-nuolynas, net Krakų špitolės prieglauda turėjo savastimi po kaimą. Iš visų tų valdžia atėmė žmones, priskirdama prie Krakų valsčiaus ir nustatydama mokesčių nuo žemės. Buvo pastatyta didelė klėtis; ją pripylė pilną javų nederliaus metams, paskyrė jai tris magazinerius. Kiekvienam ūkininkui buvo duota knygelė, parodanti, kiek jis turi kas metai mokėti. Zborščikas, užrašydams priimtus pinigus, rašė ne tik skaitmenimis, bet ir ženklais, kad beraštis žmogus galėtų pats patikrinti, ar taip užrašyta, kaip užmokėta. Kapeika bu-

vo rašoma „T“, grivinė — „+“, rublis — „O“, dešimtis rublių — „II“. Apsakinėjo, kaip atvažiaavo, valdžia ėmėsi valdininkas, sušaukė vyrus į vieną gryčią ir mokė pažinti ženklus. Išaiškino kiek galėdamas, rašė ant stalo eilę ženklų ir liepė kuriui vienam sumesti, kiek čia surašyta rublių ir kapeikų. Nesugebėjusiam niuktelėdavo kumščiu į kuprą.

Sudarius Krakų valsčių, atsirado dar didesnis skirtumas tarp valstiečių poniškių ir karališkių.

24. REKROTŲ EMIMAS

Ateis rudenėlis, šaltasis laikas, Graudžiai verks mūsų brolelis.

Atverskime kruvinąjį mūsų senolių būtovės lapą, įsivaizduokime esą jų tarpe ir persitinkime jų širdgėla ir sielvartais. Reformos cesoriaus Aleksandro II, įžengusio į sostą 1855 metais, siekė viso valstybės sutvarkymo, taigi ir kariuomenės. Ligi reformos kareivys-

tės laikas buvo 25 metai. Rekrūtų gaudymas buvo panašus į medžioklę. Sugavo jauną žmogų, atidavė jį rekrūtus — ir tas jau dingio lyg jūros bangose: apie jį nei žinios, nei gando nėra.

Paštos buvo retos, ir jų kaimos žmonės nepasigaudavo; niekas nei siuntė, nei gavo laišku. Šnekėdavo, kad vieną sykį meškininkai (vedžioja meškas parodai po kaimas) atnešė į kaimą laišką nuo kareivio. Per juos gi įduotas ir atsakymas.

Jei grįždavo kas iš kariuomenės, tai jau senas, nutautęs, užmiršęs savąją kalbą. Randa kitus žmones, mažą kas jį bepamena, visiems svetimas. Jo giminės, tėvas motina, seniai po žemėmis, broliai seserys, syki apverkę, seniai nugalėję, turi savo šeimynas, joms skiria rūpestį ir meilę: senas brolis kareivis jiems svetimas; jo parėjimo nelaukė ir parėjus nesi-džiaugia. Senas kareivis maskolubis pabaigoje savo dienų stengiasi pasiekti bent gabalėlį priklausancios laimės — jis veda. Vedęs apsigyvena gryčiukėje, gauna nuo brolio ar jo vaikų po purą sėjos kiekvienam lauke ir iš to gyvena. Tinkiausi parsineša kokį rusišką priežodį: vienas gale žodžio sako „toža“, kitas sako „narod“; taigi jų pačios ir vaikai — „tožienės“, „tožiukai“, jis — „tožas“ arba „narodienė“, „na-

rodžiukai“, „dragūnienė“, „dragūniukai“. Taigi buvo ko gailėtis, išleidžiant šeimos narį į kariuomenę.

Ponui ar kifam žmonių perdetiniui atėdavo iš valdžios nustatytas kiekis rekrūtų kiekvienais metams. Ponas, pasitaręs su vaitu, paskiria, ką šiemet imti. Pirmoji eilė ejo girtuokliai, vagys, padaužos, antroji — tinginiai, nesveikuoliai, silpnapročiai. Jei minėtų pri-trūkdavo, imdavo iš didesnių šeimų, o kai šiokie ar tokie iš-lakstydavo, išsislapstydavo — imdavo, kas papuola.

Jauni vyrai bėgdavo pas tolimas gimes, į miestus, į miškus, kas kur įmanydavo. Neišbėgusieji dieną būdavo atsargūs, naktimis rinkdavosi būriais į jaujas apsiginklavę ir pasiryžę gintis. Buvo nuomonė, kad galima užmušti gaudytoją. Tik tada jau pačiam reikia gerai valia eiti į kariuomenę.

Įsivaizduokime: būrys gaudytojų užklumpa jauną vaikną gryčioje, savo šeimoje, beval-gant vakariene. Gaudytojai su-ejo vienas paskui kitą, sakydami pagarbinimą. Vienas taria:

— Davadoriau, tau reikia į kariuomenę. Taisykis, vilkis.

Ir virvė atsinešta, veržia ją alkūnės ir užpakali.

— Tėvel, neveržk! — prašneko nelaimingasis. Žiaurus

gaudytojas užmiršo, kad jis riša ne ką kitą, tik savo krikšto sūnų.

— Tfu, kad tave bala! Ne-pažinau! — atsiliepė krikšto tėvas, ne kiek nesusisarmatijęs, pasitraukė, palikdamas kitiems baigti budeliską darbą. Nelaimingąjį suvaržytą nuvedė į vieno gaudytojo gryčią, įdėjo į geležinius pančius ir pastatė du sargus.

Ligi statymo laiko dar du mėnesiai, per tą laiką kaimiškai padieniui valgydins ir dabos, kad nepabėgtų. Tas jaunas žmogus ruošėsi ant rytjaus bėgti slėptis, bet gaudytojai greičiau už jį susiruošė. Vaitas ir staršina tais laikais buvo dideli ponai: jie ką norėjo — paėmė, ką norėjo — paliko. Gerai tam, kas jų giminaitis ar draugas.

Siandien diena, kada išveža rekrūtus statyti. Kieme dvi pa-stotus po trejetą arklių. Motinos, broliai ir seserys atėjo atsisveikinti su nelaimingaisiais. Štai išveda iš gryčios du rekrūtus, idėtu į geležinius pančius, abudu nugirdyti ligi nepasival-dymo, ligi be sąmonės. Paskui vieną jų eina raudodama motina.

— Vaikeli mano, vaikeli, ar šiai rūščiai dienai aš tave mažą meiliau auginau. Kodėl aš nenulėdėjau tave į aukštą kalnelį? Būčiau belankius tavo ka-

pelį, būčiau belaisčius tavo žolynėlius. Vaikeli mano, vaikeli...

Atsisveikindama moteriškė, dar nesena, apkabino rekrūtą ir nepaleidžia. Reikėjo tas atplešti ir apalpusią nunešti į gryčią. Ši moteriškė dalelė savo mirtino gailėsio paleido žodžiais. Kieme yra dar trys asmenys: tai brolis ir dvi seseris antrojo rekruto. Jie kniūso prie tvoros, įsikabinę į baslius, ir tylomis ašaras lieja, tylomis atsisveikina su broliu. Sielvar-tas jiems kiloja krūtine, o užspaudė balsą ir žodį.

Tėvas, auginęs sūnų, niekada nenusikrato minties, kad a-gina rekrūtą, niekada nenustoj-a galvoti, kaip jį išlaikyti nuo kariuomenės. Tam buvo kelios priemonės: 1) išleisti vyresnįjį sūnų į kunigus, 2) išsipirkti pi-nigais arba samdyti „najomčiką“ ir 3) pasitiekti bajorystės popierius. Visam tam reikėdavo pinigų, visa tą galėdavo pa-daryti turtingas. Sakydavo, kad vienas brolis kunigas, tai visi kiti broliai ramūs nuo rekrūtų. Atvažiuo kunigas, pa-šnekejo su staršina — ir dau-giau nieko nereikia. Išsipirkti nuo rekrūtų (1855 metais) rei-škėjo įmokėti išdan 400 sidabri-nių rublių: arba samdyti nuo savęs kitą žmogų, kuris laisvas nuo kareiviavimo prievolės, būtent, bajorą.

(Bus daugiau)

(nukelta į 5 psl.)

Lietuvos vyčių 57-sis seimas Chicagoje praėjo sėkmingai

Seime dalyvavo 150 delegatų. Medalis paskirtas kongresmanui Puchinskiui

Lietuvos vyčių 57 seime Chicagoje buvo liaudies meno dirbinių paroda, kuriai vadovavo Elena Pius. (Visos seimo nuotraukos V. Noreikos)

Rugpiūčio 20-23 Sheraton viešbutyje Chicagoje vyko 57-sis Lietuvos vyčių seimas, į kurį iš visos Amerikos suvažiavo 150 delegatų.

Vyčiai jau turi nusistovėjusią savo seimų tvarką — daug laiko skiriama socialiniam bendravimui, ekskursijoms, šokiui, pobūviui, pietum, pusryčiams, kurių metu sakomos kalbos, pagerbiami ar atžymimi žmonės. Seimą baigiant, surengiamas banketas ir vyčių garbės medaliu atžymimas koks nors amerikietis, kuris labiausiai nusipelnė Lietuvos labui.

Ir šių metų vyčių seimas buvo panašus į praėjusius, buvo ekskursija laivu po Michigano ežerą, ekskursija su šokiais. Buvo rengiami pasiūkimai vyčių namuose ir pačiame viešbutyje. Pradžioje buvo ir golfo sportas.

Svarbiausias seimo tikslas buvo aptarti vyčių veiklą, išrinkti valdybą kitiems metams, pasisakyti svarbiausiais gyvenamojo momento reikalais, na, ir padraugauti. Vyčiai ir remiasi ta draugyste. Kasmet rengia seimus, kasmet jie su malonumu renkasi į juos, susitinka savo pažįstamus, pasikalba ir pasibičiulauja. Didžioji jų dauguma jau antros ar trečios kartos lietuviai, kurie tarp savęs kalba angliskai, bet kurie jaučiasi esą lietuviai. Iš tokių pokalbių, draugysčių jie grįžta kaip tik atsigavinę, dar labiau sulietuvėję ir pasiryžę šiose sąlygose dirbti Lietuvai.

Naujoji centro valdyba
Naujon centro valdybą išrinkti: pirmininkas — prof. dr.

Jokūbas Stukas. Jis gyvena Mountside, N. J., netoli Newarko. Toliau — vicepirmininkas jaunių kuopom — Al Jaraitis iš Bostono, vicepirminarių verbavimui — Pranas Zapolis iš Chicago, sen draugų kuopom — Edvardas Peivis iš Youngstown, Ohio, raštininkė — Nancy Kober — Kabašinskaitė iš Great Neck, N.Y. išdėstė Stella Sankalaitė iš Clevelando, išdo globėjai — solistas Algirdas Brazis iš Chicago ir Pranas Gudelis iš Dayton, Ohio. Dvasios vadu lieka tas pats — kun. Albertas Kontautas iš Massachusetts.

Iš New Yorko apylinkės dar išrinkta santykiu su visuomenine darata Dutkutė iš Maywood, N. J., ir "Vyties" žurnalo redaktore išrinkta Loretta Stukienė iš New Jersey.

Priimami šeimos nariai
Seimas nutarė į organizaciją priimti kaip "associate members" ir nelietuvius — narių žmonas ar vyrus. Tokie nariai bus daugiau stebėtojų vaidmenyje. Jų nebus galima rinkti nei į kucpų valdybą, nei į centro valdybą. Jie negalės būti nei seimo atstovai.

Stipendijos
Kasmet vyčiai mokslo reikalams skiria tam tikrą sumą pinigų. Siemet 400 dol. stipendijas laimėjo Lauren Kentraitė iš Chicago ir Birutė Račiukaitytė iš Worcester, Mass.

Išleidžia plokštelę
Vyčiai taip pat nutarė išleisti plokštelę iš lietuvių koplyčios Romoje šventinimo iškilmų, kurioje bus ir popiežiaus Pauliaus VI mišios lietuviams.

Garbės medalis Puchinskiui
Kasmet skiriamas vyčių garbės medalis šiemet paskirtas kongresmanui Romanui Puchinskiui iš Chicago už jo nuveiktus darbus lietuviams ir už jo kovą dėl Lietuvos išlaisvinimo.

Apie vyčių darbus
Seimo metu buvo pasakyta sveikinimo kalbų ir pareikšta daug nuomonių. Štai kun. Petras Činikas, Draugo administracijos, irodė, kad vyčiai gali būti lietuvių misijonieriai.

Alto pirmininkas inž. E. Bartkus dėkojo vyčiam už talką Altiui, nes jie efektingai prisideda prie Lietuvos išlaisvinimo.

Lietuvos gen. konsulas Chicagoje dr. Petras Daužvardis taip pat kalbėjo apie Amerikos lietuvių kovą dėl Lietuvos laisvės ir nurodė būdus, kaip galima ateityje kovoti.

Leonardas Šimutis kvietė vyčius įjungti į Amerikos lietuvių Romos Katalikų Susivienijimą ir būti tos garbingos organizacijos paveldėtojais.

Stasys Balzekas, Jr., papasakojo apie lietuvių kultūros muziejų ir davė patarimų, kaip vyčiai galėtų praplėsti savo kultūrinę veiklą.

Apie Lietuvos religinę padėtį kalbėjo vysk. V. Brizgys, ragino paremti Religinę Salpą.

Kun. Jonas Jutkevičius, kaip kasmet, taip ir šiemet kalbėjo apie vyčių politinę veiklą, kaip jie rašo laiškus įvairiems Amerikos valdžios žmonėms.

Pasirodė ir Chicago vyčių choras, kuriam dirigavo F. Strolia.

Seimas pasižymėjo darbinga ir pakilia nuotaika. Centro valdybai palikta apsispręsti, kur šauks kitų metų seimą. Pirmininkas ir daugelis narių pageidavo, kad būtų suruošta Lietuvos vyčių savaitė. Greičiausiai tai bus pas lietuvių pranciškonus Kennebunkporte, Maine. Tokioje savaitėje daug vietos ir dėmesio būtų skirta jauniui. Vyčių savaitės metu būtų ir pats seimas.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

Peliksas Šinkūnas, senosios kartos pedagogas ir geografai, mirė okup. Lietuvoje liepos 30. Jis buvo gimęs 1891 Ičiūnų kaime, Kupiškio valsč. Velionis nuo 1923 gyveno Kaune. Buvo vienas iš pačių pirmųjų mokyklinės geografijos kūrėjų. Vidurinės mokyklos Lietuvoje ilgą laiką naudojosi Šinkūno parašytomis geografijos vadovėliais. Buvo ir vadovėlių pradžios mokykloms auditorium. Velionis pirmosios bolševikų okupacijos metu (1940) ir po 1944 m. dėstė geografiją Vilniaus universitete ir Vilniaus Pedagoginiame institute. (Elta)

Seimo atidarymas. Iš k.: Stela Sankalaitė, Darata Dutkus — rašt., dr. Jokūbas Stukas — pirm., solistas A. Brazis — rengimo pirm., kun. A. Kontautas — dvasios vadas, Elena Zimmer — fin. rašt., Larry Švelnis — vicepirm., Al Jaraitis — izdo globėjas.

POKALBIS su rašytojais, redaktoriais, korespondentais, visuomenės veikėjais, parapijų klebonais, rašto žinovais ir farizėjais

— Vytautas Abromaitis

Beprasniai išsireiškimai

Kiekvienam rašančiam pasitaiko nukalti sakini, kuris iš paviršiaus žiūrint atrodo geras, bet įsigilinęs randi nesąmonę: "Svetimos tėvynės padangėje." Manding, žmogus gali turėti tik vieną tėvynę, ir ji bus jam visad sava — ne svetima. Išimtis sudaro, gal būt, palečiai, sniečiai, quisingai ir pan.

"...nuolat laikydavo, nelyginant, po kabančių Damoklo kardų"; "Leninas šen, Leninas ten, nelyginant tas vargšas Figaro..." Kaip gi suprast "nelyginant", jei autoriai prilygina vienu atveju Damoklo kardui, kitu atveju Figarui?

Sovietų ir Romos; vokiečių ir Maskvos; Bonna - Rytų Vokietija... Tai labai dažnai vartojami išsireiškimai, bet ar nebūtų tiksčiau: Maskvos ir Romos, vokiečių ir rusų (sovietų), Vak. ir Rytų Vokietija.

Datos rašymas

Jei kur reikalaujama griežtai suvienodinti, tai čia jau būtina! Gerai, jei viename leidinyje vartojama viena betkuri sistema, bet labai dažnai rasime straipsnyje bent kelis datos rašymo būdus. Nuosekliausia būtų: a) 1970 m. sausio 13, ketvirtadienį 7 v.v.; b) 1970 m. sausio 13 d.; c) 1970.I.13.

Yra daug rašančių: gegužis -io vietoje gegužė -ės, rugėjas vietoje rugėjis, spalį -ių vietoje spalio -io. Laisva valia! Bet ypač iš redaktorių lauktina, kad jie tokias galūnes pabrauktų (rankraščio šone padedant šauktuką), kas reikėtų rinkti kaip rankraštį.

Didžiosios raidės

Tuoju po II Pasaulinio karo pradėjo plisti savotiškai įdomus rašybos stilius — viskas mažosiomis raidėmis. Buvo laikoma tai labai modernu! Labiausiai šis naujoviškas stilius buvo vartojamas reklaminiuose lapeliuose, ultramoderniuose literatūros žurnaluose, na, ir vizitinėse kortelėse... Gal būt,

šios naujovės įtakoje ir mes pradėjome mesti didžiąsias raides iš mūsų rašybos. Tai rodė sveikintinas dalykas. Tik įsibėgėjus buvo sunku sustoti, ir mes, atrodo, būsim jau pertoli nuėję.

Nors nusistovėjo tvarka, kad kelių žodžių pavadinimuose tik pirmasis žodis rašomas didžiosios raidės, pav. II Pasaulinis karas, Raudonoji armija, Centro valdyba, Garbės teismas, Piliėčių klubas ir pan., išimčių galėtų sudaryti: Kaldėd Senis, Veteranų Namai, Lietuvių Bendruomenė, Jaunimo Centras ir pan. Vieno žurnalo redaktorių, taisydamas korespondenciją, ištaisė Lietuvos himną į Lietuvos Himną, nors tam pačiam sakinyje buvęs kitos tautos himnas paliktas mažąja raide. Rinkėjui surinkus abu himnus iš mažosios raidės, korektūroje buvo vėl nurodyta surinkti Lietuvos himną iš didžiosios raidės, paliekant antrašį iš mažosios. Ar tai nuosekliau? Tas pats redaktorius rašo: Lietuvos Istorijos Draugija, ir čia pat toliau sakinyje: Lietuvos žurnalistų sąjunga. Koks galėtų būti pateisinimas?

Sunkumų sudaro tokie atvejai, kur labai sunku atskirti, ar turima mintyje valstybės ar tos valstybės gyventojai, pav.: ...negalėjo pasipriešinti sovietų invazijai; ...vokiečių daliniuose vyko nauji pertvarkymai; ...vengrų atletai dalyvavo pilnoje sudėtyje... Žiūrint kaip į valstybę — reikėtų rašyti: Sovietų, Vokiečių, Vengrų, tačiau dažniausiai rasime rašant tuos vardus mažąja raide.

Mūsų mokslo prelatai galėtų pasisakyti, kaip iš tikrųjų turime rašyti: mišios, komuni-ja, novena ar Mišios, Komuni-ja, Novena ir pan. Kaip kreiptis į dieviškuosius asmenis: Tau, Tavo, Tavęs, ar tau, tavo, tavęs... Ar tą patį taikyti ir Švč. Pan. Marijai? Ta pačia proga būtų gera išgirsti, ar mi-

šios laikomos, sakomos, aukojamos ar... celebruojamos?

Jei anglosaksai turi taisyklę, kad pavadinimuose visi (ar bent svarbieji) žodžiai rašomi didžiosiomis raidėmis, pav.: Progress of Ecumenism in the Light of Vatican Council, — tai dar nereikia, kad ir lietuviai turi tai pasekti ir rašyti: Parapijos Choro 50 metų Jubilėjaus Koncertas ir Blynų Baliaus.

Labai opi vieta — titulų (sutrumpinta forma) rašymas. Viena ir tam pačiam leidinyje rasime: prof., kun., vysk., kons., prel., inž. ir t.t. Šalia Prof., Vysk., Kons. ir t.t. Kaip rasti tą aukso vidurkį?

Sutrumpinimai

Čia esame tikrai pakliuvę į vos išbrendamą liūną. Kaip kas išmano — taip trumpina. Vieni trumpina žodžius, kad sutautų vietos, kiti — kad taip dauguma daro, o yra ir tokių, kurie trumpina, nes nežino, kaip rašyti žodžio galūnę. Pavyzdžiui galia duoti vieno kunigo atsišaukimo sakinio dalį: "...pasiaukoti Svč. Jėzus ir Nekalč. Marijos Sirdžiai." Neturėdamas laiko išstudijuoti, ar rašytina Nekalčiausios Marijos Sirdžiai, ar Nekalčiausiai Marijos Sirdžiai, mūsų gerbiamas tautietis sutrumpino žodį "Nekalč.", o jūs — liaudis, skaitykite, kaip jums patinka.

Kelių žodžių pavadinimuose paprastai trumpinama būvardis: Lietuvos Raud. Kryžius, Amž. Rožančiaus draugija, Akad. Skautų sąjūdis, Maž. Lietuva.

Turint išeivijoje gerą kapą organizacijų, sąjūdžių, draugijų, brolių, institucijų, na, ir Lietuvai vaduoti įvairiausių frontų — nesistebėkime, jei mūsų spaudoje mirgėte mirga pirmųjų raidžių sutrumpinimai: ALTa[s], VLIKas, LFB, BALFas, ALIAS, SALFAS, LSS, LSD ir t.t. Tai natūralu. Nemažonu akiai, tačiau, matyti tame pačiame laikraštyje Bal-

fas, Altas, Vlikas šalia LFB, PLIAS, LSS (arba L.F.B., P.L.I.A.S., L.S.S.). Ir pagaliau, ar skaitytojas žinos, ką tos santrumpos reiškia?

Griežto sprendimo reikalauja matų sutrumpinimai. Vien dėl tos priežasties, kad "metro" ir "metų" sutrumpinimą išskirtų, gudrus žmonės nutarė: metam sutrumpinti dėkime tašką po "m.", o metro — be taško. Bet kad būtų "nuoseklu", padarykime visus ilgio matų sutrumpinimus be taško. Na, ir gavome: km, m, cm, mm ir pan. O ar buvo tai reikalinga? Jei visi ilgio matai trumpinami dviem raidėmis, tai kodėl nepadaryti ir metrą iš dviejų raidžių — mt., mr., ar me. Ir bus skirtumas tuomet tarp "metro" ir "metų", ir galėsime ramia sąžine deti taškus po visų sutrumpinimų.

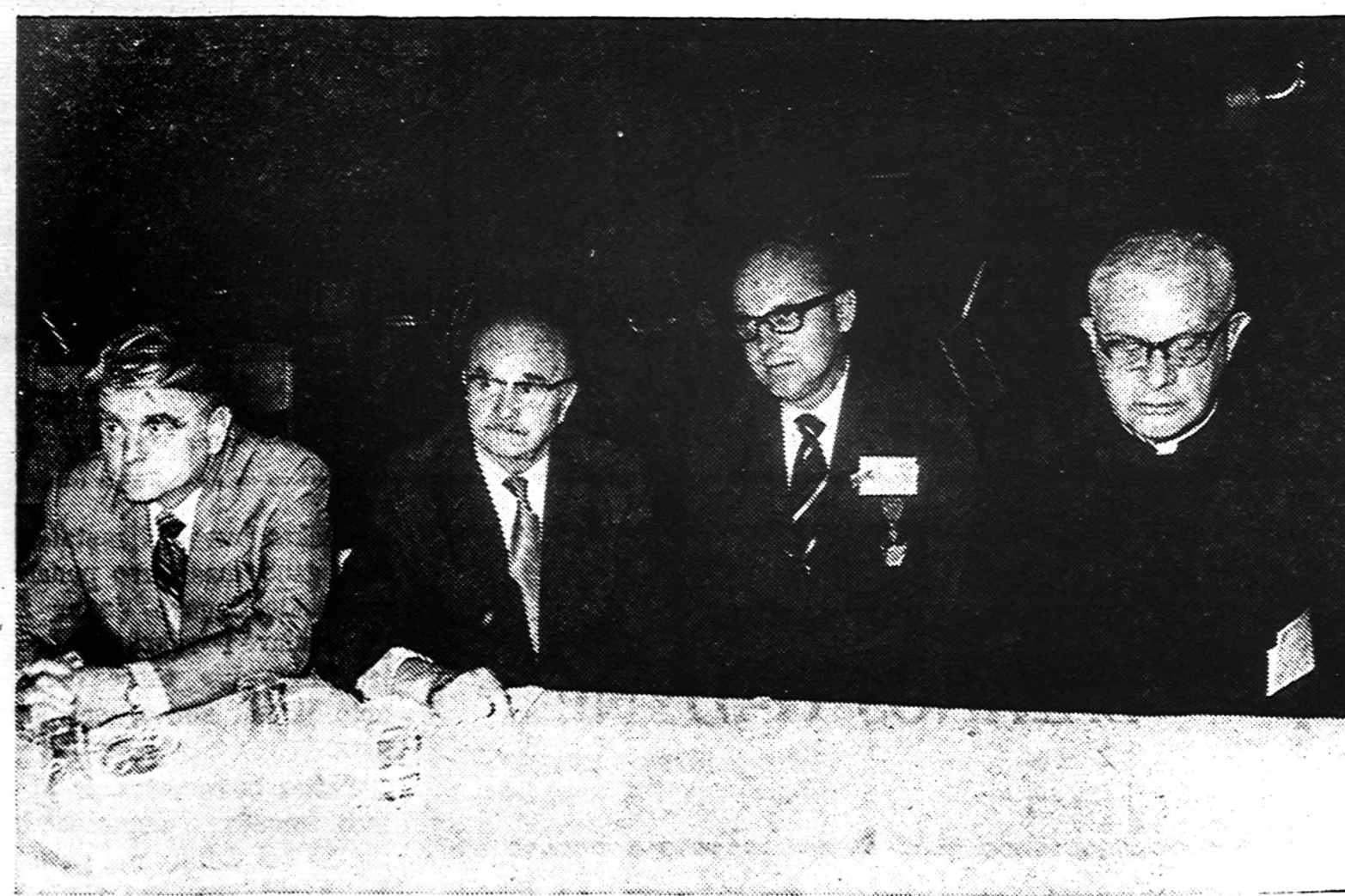
Sutrumpinimus: ir t.t.; 15-16 d.d. kai kas rašo su vienu tašku: ir tt.; 15-16 dd. Nežinau, ar tai jau taip labai svarbu. Užtektų, gal būt, jei rašytojas prisilaikytų vienodumo vartodamas vieną ar kitą rašymo būdą.

Rašant apie žmogaus gimimo vietą, vartojami sutrumpinimai: km., miest., valsč., apskr., nors dažnas pavartoja ir kito-kią eilės tvarką, o be to ir pavartodamas kitokių sutrumpinimų: aps., vlsč., mies. Kas pasakys, kaip yra teisingiau?

Nenusistovėję žodžių sutrumpinimai yra: parap. - par., pav. - pvz., pan. - pn., mokyk. - mok., arkivysk. - arkiv. Atrodytų, lyg smulkmena, bet kiek ji įneša netvarkos.

(Bus daugiau)

Tėvai,
užsakykite savo vaikams
EGLUTĘ!
Adresas:
Sisters of Immaculate
Conception
Putnam, Conn.
06260

Vyčių seimo politinio simpoziumo dalyviai. Iš k.: inž. E. Bartkus, Lietuvos gen. konsulas dr. P. Daužvardis, dr. J. Stukas ir kun. P. Činikas, MIC.

New Yorko ir New Jersey dalyviai seime. Iš k.: Loretta ir dr. J. Stukas, Ona Klimauskaitė ir E. Kulber. Registracijoje — G. Mack.

Moksleivių stovykla Neringoje

Rytinio pakraščio moksleivių ateitininkų stovykla šiemet buvo surengta Vermonte, Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų įsigytoje Neringoje.

Anksčiau tokios stovyklos buvo Kennebunkporte, Maine, pas tėvus pranciškonus, Marianopolje, Thompson, Conn., pas marijonus. Į Vermontą — nusikelta pirmą kartą.

Vieta nors dar galutinai neįrengta, bet čia suvažio 120 moksleivių dviejų savaitių stovyklai, — nuo rugpjūčio 9 iki rugpjūčio 22.

Gyveno gamtoje

Neringa bene bus vienintelė tokia vieta, kur kiekvienas pasijunta esąs gamtoje. Čia pristatyta nedidelių namelių,

kurį kiekviename telpa po dešimtį žmonių. Tie nameliai sustatyti ne kokiame aikštėje, bet tarp medžių, čia pat — miške. O tos gamtos labiausiai ir reikia atitrūkusiem iš miesto vaikams.

Bažnyčia beržyne

Gamtos idėja pratęsiama toliau. Čia ir bažnyčia įrengta beržynelyje. Kun. J. Sulco triušis iškirsti kalno atšlaitės berželiai. Pakalniau įtaisytas beržinis altorius, pakabintas net iš beržo šakų sukalta kryžius. Suoliukai irgi beržiniai.

Čia yra ir koplyčia ir vieta, kur vyksta visos paskaitos. Aplink berželiai šlama, viršuje plaukia debesėliai. Čia toje gamtos "salėje" mokiniai melsi, klausėsi paskaitų, diskutavo.

Kaip sunku keltis

Diena prasideda visada panašiai: reikia keltis, o miegas toks saldus. Tačiau pasileipti negalima. Šaukia, švilpia ir rytinė mankšta.

Išsibūdinę ir išsimankšinę pakelia vėliavą. Būrelių raportai. Na, — diena jau išjudinta. Toliau eisis pagal numatytą planą. Niekam netenka nuobodžiauti, nes visas laikas užimtas — sportas prieš pietus, paskaitos, mąstymasis, dainavimas ir t.t.

Visi įsitraukia į darbą

Stovykloje visiem tenka dirbti ir pasireikšti pagal savo pomėgius. Štai dainavimas, tautiniai šokiai, radijo programėlė, kurią reikia kasdien paruošti. Leidžiamas ir laikraštėlis. Audžiamos juostos. Lipdoma iš molio, piešiama, daromi kolažai. Atsiranda ir "mokslininkų" būrelis, kuris tyrinėja gamtą, nes čia gamtoje visi gyvena.

Stovykloje buvo ir jaunučių. Jie turėjo savo pritaikytą programą, mokė juos darbėliu, mokė ir plaukti.

Paskaitų ciklas

Judriai stovyklai visą jėgą davė paskaitų ciklas, skirtas jaunuolių auklėjimui, ateitininkų organizacijai nuvesti.

Štai tos paskaitos ir paskaitininkai, kurie kalbėjo beržų "salėje".

Vytas Kliorys kalbėjo — Kur ir kaip mes einame? Kun. J. Sulcas — Tikėjimo krizė, Antanas Sabalis — Kas yra organizacija? Eligijus Sužiedėlis — Ateitininkų veiklos organizavimas, kun. V. Martinkus — Dabarties gyvenimas, kun. V. Zakaras — Gyvoji dvasia, J. Rygelis — Partizanai, Petras Vainius — Lietuvos sporto istorija, kun. V. Dabušis — Jaunimo pašaukimas ir idealistinis

jaunimas, V. Rastonis — Muzika, kun. J. Sulcas — Meilė, davinys ir uždavinys. Iškilmingam posėdyje kalbėjo ir kun. St. Yla.

Vakarų programos

Vakaras buvo rengiami laukai su dainomis, juokais. Buvo literatūros vakaras, šokiai, buvo rankdarbių vakaras, kada darė kolažus, karnavalus, taikos ir susikaupimo vakaras, skirtas paminėti partizanams. Buvo ir pamaldos vakare, pasakų vakaras, talentų vakaras, kaimyninių dainininkų vakaras.

Sportinėse lenktynėse

Prasidėjusi diena sportine mankšta tuo dar nesibaigė. Buvo sporto pamokos, visokios varžybos, buvo ir sporto šventė su žaidimais, estafete.

Atskirai paminėtinas pėstininkų žygis į Brattleboro Living Memorial Park. Visi keliaavo pėsčiomis pagal savo išgalas.

Atžymėti

Judėjo visos stovyklos gyvenimas, bet drauge buvo tai ateitininkų stovykla. Rengėsi ateitininkiški egzaminai, nes stovykla baigėsi iškilmingu posėdžiu ir įžodžiu. Per tą posėdį buvo atžymėti štai šie: Pavyzdgingiausi — Danutė Norvilaitė, Paulius Vaitkus, Marytė Dambriūnaitė, Juozas Juška.

Lietuviškiausi — Liucytė Savickaitė, Vincas Rygelis, Rita Cepulytė, Vytas Karalius. Kūrybingiausi — Rima Gustaitė, Andrius Kontrimas, Linas Vaitkus, Rūta Oniūnaitė. (nukelta į 6 psl.)

Jaunieji demonstruoja...

(atkelta iš 3 psl.)

Savo pranešimą Marija Saulaitė baigė, paskaitydama jaunuoju pasisakymu apie tautą, kur išvardintos visos gerosios tautos savybės.

Dalyviai klausinėjo prelegentų ir patys ją papildė, ypač tie, kuriems teko tiesiogiai dirbti su JAV-bių lietuvių jaunimu.

Iš pradžių į juos buvo žiūrima su užuojauta, kaip į kokius Don Kichotus, vedančius bevil-tišką kovą su suamerikonėjimu. Buvo nurodoma, jog tokie konservatyvūs, kaip žydai ir lenkai, ir tai jau vengia kalbėti savo tėvų kalba, tai ką bekalbėti apie lietuvių. Nuolatos buvo tamsios. Bet jos pamazū šviesėjo. Neišsipildė nei pranašavimas, kad lietuvių kalbos po 10 metų JAV-bėse niekur nebebus girdėti. Jaunimo sąjūdis už lietuviškumą stiprėjo.

Imta tiesiog demonstruoti savo lietuviškumą ir už tai, kai kieno nuostabai, susilaukta ne paniekos, bet kitataučių pagarbos.

Prie to daug prisidėjo Dainavos ir Putnamo stovyklos. Kai lietuvių dauguma pasisakė už mišias lotynų kalba, jaunimo stovyklos norėjo tik lietuviškų pamaldų, kuriose uoliai dalyvavo.

Lietuviškų šeimų maži vaikai geriau kalba lietuviškai, negu paaugliai. Persilaužimas įvyksta gimnazijoje. Yra vyrų ir moterų kitataučių, sukurusių su lietuvišiais šeimais ir gerai išmokusių lietuvių kalbą, o tuo tarpu grynų lietuviškų šeimų vaikų lietuvių kalba dažnai silbuoja.

Moraliskai lietuviai pranašesni už amerikiečius. Daug amerikiečių jaunimo nuėjo su hipiais, gi tarp lietuvių tai yra retenybė.

Pastebėta, kad Jaunimo metais stipriai paveikė Argentinos lietuvių jaunimą. Nuo to laiko pradėta daugiau kalbėti lietuviškai.

LITUANUS žurnalas yra šaunus lietuvių koridorius į amerikiečius. Tokių koridorių reikia daugiau.

Šią savaitę lituanistinės šeštadieninės mokyklos pradeda savo darbą. Nuotraukoje matome Hartfordo lituanistinės mokyklos vaikų darželį praėjusių metų pabaigoje.

L. K. MOKSLO AKADEMIJOS SUVAŽIAVIMAS TORONTE

(atkelta iš 1 psl.)

Akademijoj yra 222 nariai

Po pamaldų įvyko atidaromasis posėdis. Invokaciją sukalbėjo prel. Pr. Juras, o tada dr. J. Sungaila, pasveikinęs svečius, pakvietė suvažiavimui pirmininkauti dr. B. Povilaitį sekretoriauti — kun. J. Staškevičių.

Atidaromąją kalbą pasakė Akademijos pirmininkas kun. prof. dr. A. Liūma, S. J. Jis pasveikino visus dalyvius ir perdavė suvažiavimui prof. J. Eretą ir prof. Z. Ivinskio sveikinimus. Padėkojęs visiem rengėjams bei paskaitininkams už triušą, paprašė atsistojimu pagerbti mirusius Akademijos narius. Pranešė, kad Akademijon yra įstoję 36 nauji nariai, tad viso dabar esą 222 nariai. Pasirodė, kad eilė narių yra išrinkta ir narius mokslininkus, tačiau jų išvardyti negalėjo, nes laiškas su sąrašu dėl Kanados pašto streiko nespėjo laiku pasiekti Torontą.

Kaip žiūrėti į dabartinius laikus

Prof. A. Liūma savo žodyje pabrėžė, kad į dabartinius laikus galima žiūrėti dvejopai: kaip į įvykusį faktą, dėl kurio galima džiaugtis ar liūdėti, arba kaip į vykdytiną dalyką, dėl kurio reikia dirbti. Skatino visus laikytis antrosios galimybės: duoti savo laikam gaires — formuoti šių laikų

gyvenimą pagal Evangeliją.

Anot jo, tai ne tik mūsų pašaukimas, bet tikra būtinybė. Šiai būtinybei įvykdyti reikalingi ne tik tie tikslieji mokslai, kurie reiškiasi išradimais ir medžiaginiu pasaulio užvaldymu, bet ir humanitariniai, kurie tarsi "kuria iš nieko". Dėl pasaulio tinkamo formavimosi yra atsakingas kiekvienas žmogus, tačiau ypatinga atsakomybė tenka šios Akademijos nariams. Tenkintis tik krikščioniška kultūra ir apsiriboti praėjusių laikų formomis esą persiaura, todėl visų pareiga kurti laiko dvasią pagal jokių laikotarpiu nesiribojančią Evangeliją. Tik tada būsimie modernūs.

Patriotizmas yra tautos širdis

Dr. J. Girnius skaitė paskaitą "Tauta kaip žmogiškoji tikrovė". Jis iškėlė tautą kaip prigimtine ir natūraliausia žmonių bendruomenę, kuri gimsta šeimoje ir savaime susidaro. Palgino tautą su žmogumi, pastebėdamas, kad ir tauta turi savo medžiaginę bei dvasinę plotmę, kaip žmogus. Medžiaginę tautos dalį sudaro visa tautos istorija, papročiai, kalba, o dvasinę — kultūra, nes ji kuria tautos veidą. Jis betgi atmetė teigimą, kad kultūra išvedanti tautą iš urvo. Žmogus, eida-mas iš urvo, kuria savo kultūrą. Etninė bendruomenė sąmonėdama kuria save kaip tautą ir kuria savo kultūrą. Tautinė

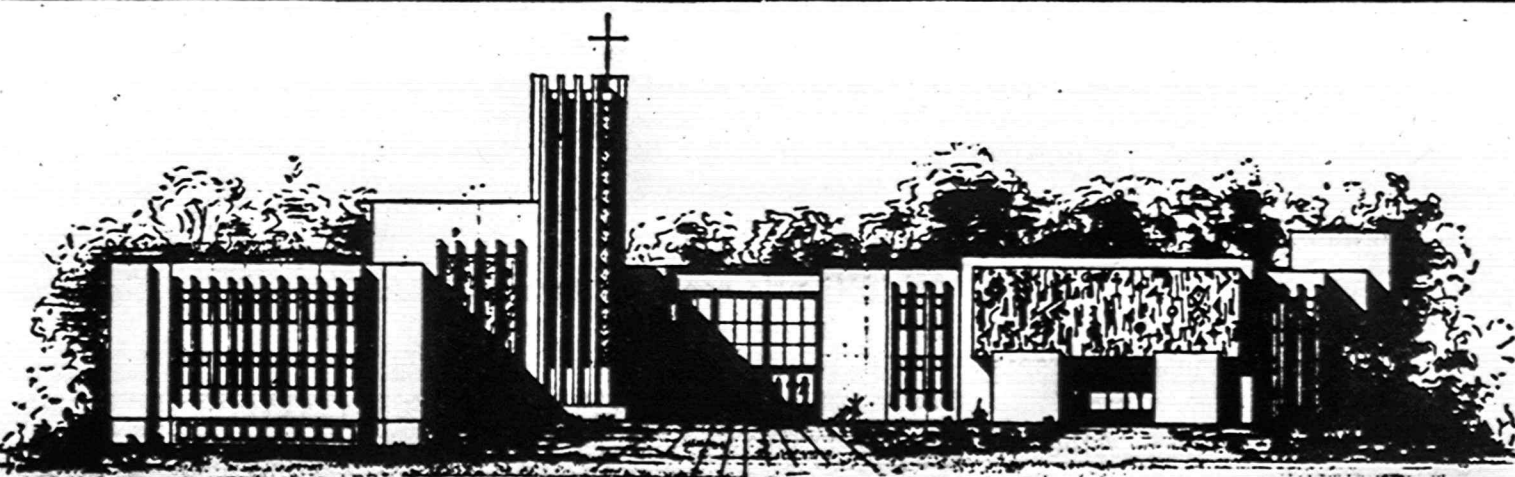
sąmonė tik tiek stipri, kiek sąmoningi tautos nariai. Taigi patriotizmas, anot jo, yra tautos širdis. Todėl ir žmogaus tautybė negali būti apspręsta grynai gimimu iš tam tikrų tėvų tam tikroje aplinkoje. Tai labai svarbi medžiaginė dalis, tačiau prie jos dar pridėtinas kilnumo arba savanaudiškumo persisunkęs laisvas apsisprendimas.

Lietuvių tautai gresia dvejopas pavojus

Paskaitininkas atmetė priekaištą, kad tauta apribojanti žmogaus asmenybę, paaiškina-mas, kad kiekviena galimybė mūsų gyvenime yra ribota. Kaip labai akivaizdų pavyzdį jis davė moterystę, kuriai iš daugelio pasirenkamas tik vienas asmuo. Ji pabrėžė, kad tauta stovi aukščiau už valstybę, bet ne už žmogų, ir todėl pamerkė nacizmą bei kosmopolitizmą kaip klaidingai tautą suprantančias sistemas.

Jo manymu, šiuo metu lietuvių tautai gresia dvejopas pavojus: Lietuvoje — sovietinio internacionalizmo, o Amerikoje — "lietinės tautos" ("melting-pot"). Todėl prelegentas ragino atsikratyti mum įprasto menkavertiškumo komplekso ir ugdyti lietuviškąją sąmo-nę, atsiremiančią į teisingą tautos sampratą.

Tuo ir baigėsi atidaromasis Akademijos suvažiavimo posėdis.

Kultūros židinio projekto fasadas, archit. Adolfo Tilius. Išplanuota salė, Lituanistinės mokyklos patalpos, organizacijos kambariai, biblioteka, meno galerija, spaustuvės, redakcijų bei administracijų patalpos, koplyčia, vie-nuolynas, muziejus.

Mielas Lietuvi, JAU LAIKAS — paremk Pranciškonų pastangas pastatyti

KULTŪROS ŽIDINĮ NEW YORKE

Pranciškonų Kultūros Židinyje tarnaus visiems lietuviams dėlto visų prašome kiek galint didesnę auką prisidėti prie jo STATYBOS FONDO.

TEVAMS PRANCIŠKONAMS BROOKLYNE (BUILDING FUND)

Siunčiu auką _____ statybų fondui ir prašau įrašyti mane (mūsų šeimą / mūsų mirusiuosius) į:

- ☐ Garbės fundatorius (\$1000) ☐ Fundatorius (\$100)
☐ Amžinuosius narius (\$500) ☐ Rėmėjas (mažesnė auką)

Pasirašau iš viso paaukoti ateityje statybų fondui _____

ADRESAS

Zip Code _____
Visoms aukoms atskaitoma mokesčiai (Tax Deductible)

IŠ VISUR

— Pedagoginiame Lituanistikos Institute mokslas pradeda rugsėjo 19. Visi studentai — senieji ir naujieji — prašomi susirinkti 9 val. ryto Jaunimo centre, 203 kamb. (5620 S. Claremont Ave., Chicago, Ill.). Institutą lankyti jau yra užsirašę 32 nauji klausytojai.

— Holt, Rinehart and Winston knygų leidykla pereinę metų pabaigę New Yorke, Chicagoje ir San Francisco išleido liaudies pasakų rinkinį The Man in the Moon, kurį paruošė Alta Jablow ir Carl Withers. Jame yra įdėtos ir dvi lietuvių liaudies pasakos, paimtos iš Manyland Books išleistos knygos Lithuanian Folk Tales. Knygos redaktoriai praneša, kad lietuvių pasakos yra susilaukusios labai didelio susidomėjimo, nes jos, būdamos antikinės, savo dvasia esančios labai artimos modernaus pasaulio dvasiai.

— Apie Manyland Books išleidžiamą knygą "Cultural Background of the Lithuanians" net dviem atvejais pranešė Publishers' Weekly ir Library Journal. Kelios bibliotekos jau užsisakė iš anksto.

— Juzės Vaičiūnienės poezijos rinkinys "Rūpestis" išspausdintas M. Morkūno spaustuvej ir atiduotas raišyklon.

— "Lietuvos kovos dėl laisvės" — knyga, parašyta K. Ališausko, peržiūrėta Pr. Čepėno, jau atiduota spaudai. Turės 600 puslapių.

— A. Kairio premijuotasis romanas "Išlikimoji žolė" jau spaudoje. Bus apie 300 psl.

— Lietuvių Filatelistų albumas baigiamas spausdinti.

— Lietuvių dienos Montreale parodoje įvyko rugsėjo 6-7.

— Antano Gintnerio parašyta knyga "Lietuva caro ir kaiserio nagauso" jau išėjo iš spaudos. Veikalas gausiai iliustruotas, turi 508 puslapius. Tai atsiminimai iš I Pasaulinio karo laikų, iš 1914-18 m. Medžiaga surinkta iš bendradarbių, panaudota ir periodinė spaude. Knygą išleido mėcenatai ir garbės prenumeratoriai. Spausdino V. Vijeikio spaustuve. Išleista 1000 egzempliorių.

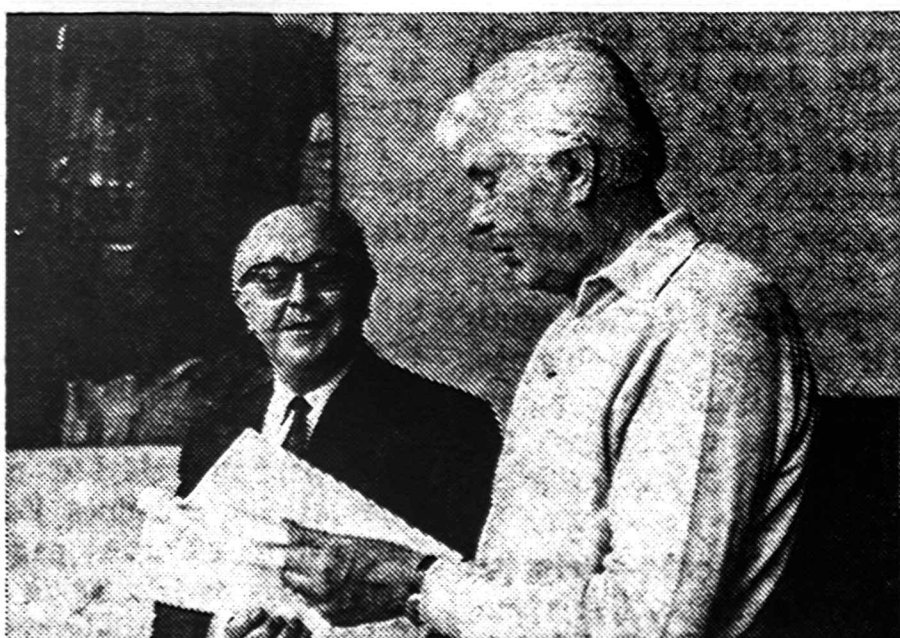
— Teisių daktaras adv. kapitonas Jurgis Gliudys, iki šiol dirbęs Penktosios armijos kariuomenės teisme Ft. Carson, Colorado valstijoje, paskirtas kariuomenės teismo nariu į Long Bin Armijos bazę Vietnamo. Ta vietovė yra netoli Saigono. Kapt. J. Gliudys ten išvyko rugpjūčio pabaigoje.

— Prof. dr. Vytautas J. Bie-liauskas, Xavier universiteto, Cincinnati, Ohio, psichologijos skyriaus pirmininkas, išrinktas Amerikos katalikų psichologų sąjungos prezidentu.

— Prof. dr. A. Kabaila vadovauja iš Adelaidės į Sydney perkeltai Australijos Federalei Baltų Tarybai. Ilgus metus veikusi Adelaidėje, ši taryba ypač gražiai reiškėsi politiniame baltiečių reprezentavime. Čia lietuviams sėkmingai atstovavo dabartinis Vliko įgaliotinis Australijai Juozas Lapšys ir Vitalius Linkus.

— Marija Bačiūnienė Adelaidėje veikiančiai J. J. Bačiūno vardo bibliotekai-skaityklai paaukojo 100 dol.

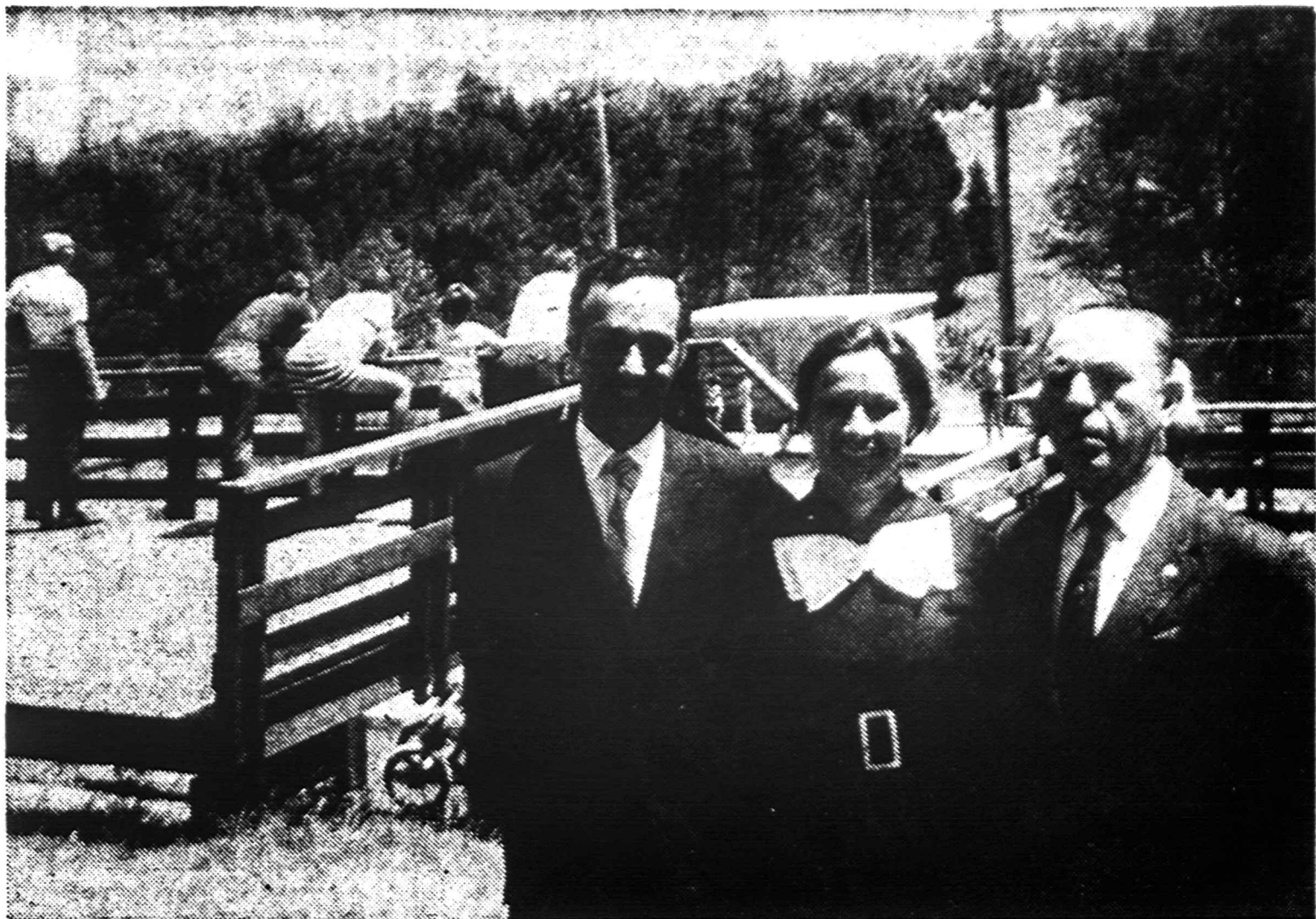
— Žiemos sporto šventę, antrą Australijoje, šiemet gražiai pravedė Melbourne lietuvių sporto klubas "Varpas". Ji įvyko rugpjūčio 15-16 d. Mt. Buller kalnuose. Šventėje dalyvavo per 40 slidinėtojų iš Adelaidės, Canberros, Geelongo, Melbourne ir Sydneyaus. Siuose kalnuose Melbourne lietuvių slidinėtotojai yra pasistatę patalpas slidinėtotojų klubui ir pavadinę "Neringos" vardu.

Studijų savaitėje Vokietijoje (iš k.) Valtėris Banaitis ir J. Lukošius, Darbininkai parengę studijų savaitės aprašymą.

Dr. J. Grinius (k.) ir dr. P. Karvelis (d.)

Čekoslovakų iškilmėse Masarytown, Toronte. Iš k.: dr. Morton Shulman — parlamento atstovas, Glorija Shulman, Bernardas Naujalis — natūralaus gydymo specialistas Toronte.

LIETUVIAI PAS ČEKOSLOVAKUS

TORONTO, CANADA

Liepos 4-5 įvyko čekoslovakų tautinės iškilmės, į kurias buvo pakviesta ir lietuvių.

Sios iškilmės vyko Scarborough rajone, kur čekoslovakų bendruomenė turi vadinamąjį Masarytown, 29 akrų nuosavybę. Ten yra viskas, kas primintų jų tėvynę: paminklai, koplytėlės, sporto aikštės (visokiam sportui), altorius lauko pamaldom, salė, restoranas... Yra ir galybės "karabelnykų", kaip per atilaidus Lietuvoje. Pas juos galima gauti maldaknygių ir kitos literatūros, paveikslų (šventųjų ir pasaulinių), namie gamintos obuolių ar kriaušių giros, riestainių, saldinių, pyragaičių, tautinių drabužių ir kitko.

Šito Masarytown išlaikymas per metus atsieina 22 tūkstančius dolerių, bet ir pajamų turima virš 30 tūkstančių dolerių. "Gera investacija", aiškina čekai.

Apie programą tai nėra ko daug rašyti. Buvo atlikta puikiai, bet ir kitos etninės grupės bei tautybės atlieka beveik

taip pat. Ypatingą svečių dėmesį atkreipė Sakalų (sportininkų) pasirodymas.

Iš lietuvių dalyvavusių Bern. Naujalis artistas pozuoja J. Sopikas, supažindino su japonu Keiči Mori (profesorių pensininkas Chiba universitete Japonijoje). Prie jų prisijungė dr. Morton Shulman su savo žmona Glorija. Taip susidarė lyg maža ekskursija po Masarytown. Ta pačia proga Bern. Naujalis (jau iš anksto jis buvo painformuotas, su kuo susipažins) padovanojo profesorui Mori dvi knygas; tai "Lietuviai Kanadoje" ir Indijos profesoriaus Kalkutoje knyga apie baltus bei mūsų kalbą "Balts and Aryans". Prof. Keiči Mori pažadėjo supažindinti savo stu-

dentus japonus su Lietuvos praeitimi, dabartimi ir kalba.

Dr. Morton Shulman, parlamento atstovas ir buvęs Toronto miesto vieno medicinos skyriaus viršininkas, yra geras B. Naujalis (natūralaus gydymo specialisto) draugas. Jis pasakė: "Nors Toronte abu gyvenam, bet tų knygų neturiu. Gaila." B. Naujalis pažadėjo ir jam.

Labai vertėjo dalyvauti pas čekoslovakus. Gera idėja ir mum, lietuviams, kur mes bebūtime, Kanadoje ar JAV, investuoti pinigų į kokią gabalą žemės, pavadinant jį Dainavatown, Little Lithuania ar kitai.

Pr. R-ka

WATERBURY, CONN.

Vakaras Vasario 16 gimnazijai paremti

Cia jau tradicija, kad Danutė Venclauskaitė, sekdama savo tėvo advokato Kazimiero ir Stanislovo Venclauskių gyvenusių Šiauliuose, pėdsakais, kasmet surenša du parengimus — Vasario 16 gimnazijai ir Balfui paremti.

Vienas jų visada įvyksta vasario 16, o kitas — paprastai rugsėjo mėnesį šeiminių soduose, 89 Spindle Hill Road, Waterbury, Conn.

Rudeninis subatvakaris dabar įvyks rugsėjo 12, šeštadienį, nuo 3 val. p.p. Venclauskių sodyboje.

Pati D. Venclauskaitė padengia svečių vaišinimo išlaidas, o visos dalyvių sudėtos pajamos atiduodamos Balfui ir Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje paremti.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šį subatvakarį ir tuo prisidėti prie svarbaus lietuviško reikalo.

Kr.

ROCHESTER, N.Y.

M-rė dr. Leonas Šikštėnas — Rugpjūčio 25 rytą, širdies smūgio ištiktas, mirė dr. Leonas Šikštėnas.

Gimęs 1910 lapkričio 10 Rygoje, ten pat 1932 baigė lietuvių gimnaziją. 1933-37 Rygos universitete studijavo mediciną, 1938 išgydamas gydytojo teises. 1940 persikėlė į Vilnių ir čia dirbo Vilniaus miesto sanitarijos skyriuje inspektorium bei Vilniaus geležinkelio ruože gydytoju. 1944 vasarą pasitraukęs Vokietijon, dirbo Berlyno ir Muencheno miesto ligoninėse, o po karo — pabėgėlių stovyklose. 1950 atvykęs į JAV, gyveno Rochesterį, kur miesto ir apskrities ligoninėse dirbo gydytoju.

Dr. Leonas Šikštėnas buvo mielo ir ramaus būdo, susipratus lietuvių. Nepraileisdavo progos, drauge su šeima, atsilankyti į lietuvių parengimus. Priklausė prie Lietuvių Bendruomenės ir Sv. Jurgio lietuvių katalikų parapijos.

Giliai nuliūdę liko žmona Elena ir vaikai — Andrius ir Rūta (baigė kolegijas) ir Jurgis ir Elzė (mažamečiai).

Zlotkai švenčia

vedybines sukaktuves. Kazys ir Veronika Zlotkai, rugsėjo 20 švenčia 50 metų vedybinio gyvenimo auksines sukaktuves.

Veronika Zlotkienė-Nevedoms-kaitė yra kilusi iš Užversminės km., Ramygalos valsč., Panevėžio apskr. 1913 rugpjūčio 15, būdama 16 metų, atvyko į JAV. Porą metų pagyvenusi pas savo dėdę Philadelphijoje, persikėlė į Rochesterį, kur ir tebegyvena.

1920 rugsėjo 25 ištėkėjo už Kazimiero Zlotkaus, kuris, vengdamas rusų kariuomenės, 1912 gruodžio 8 atvyko į JV

ir apsigyveno Rochesterį. Jis yra kilęs iš Šilų kaimo, Viešintų valsč., Panevėžio apskr.

Juodu yra išauginę dukrą ir sūnų ir jau yra susilaukę 8 vaikaičių. Tai tikrai susipratę ir veiklūs Lietuvių Bendruomenės ir Sv. Jurgio liet. kat. parapijos nariai. Priklauso beveik prie visų parapinių ir bendruomeninių organizacijų. Daug rėmė ir remia savo darbu ir pinigine auka visus reikminius lietuviškus darbus. Dideli lietuviškos spaudos ir knygų mėgėjai.

Sukaktuvių iškilmės įvyks rugsėjo 20. 11 v. Sv. Jurgio bažnyčioje bus iškilmingos mišios, 1 val. — vaisės Red Men klubo, 1001 Lexington Ave.

Sveikatingiausių ir ilgiausių metų!

Serga Petras Norkeliūnas, vienas iš veikliausių ankstesnės kartos lietuvių, ilgametis Alto ir Balso pirmininkas.

sb.

Veronika ir Kazys Zlotkai, švenčia vedybinio gyvenimo 50 m. sukaktį.

HARTFORD, CONN.

Paminėta a.a. Antano Kauniečio 25 m. mirties sukaktis

Liepos 12 suėjo 25 metai nuo Antano Kauniečio, žymaus visuomenės veikėjo, mirties.

Ta proga jo žmona našlė Ona Kaunietienė, duklė Valerija ir jos vyras Juozas Vaitulevičiai (Vaitel) ir Vaitulevičių duklė Diana bei jos vyras Robertas McDonald surengė savo vyro, tėvo ir tėtuko iškilmingą minėjimą. Tą dieną Svč. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčioje buvo užrašytos mišios, kurias aukojó svečias tėvas pranciškonas. Mišių metu giedojo Onos Kaunietienės duklė Diana McDonald. Pagiedojo "Ave Maria". Vargonais pritarė muz. Jurgis Petkaitis.

Po pamaldų bažnyčios salėje buvo surengti puikūs pietūs, kuriuose dalyvavo daug svečių ir giminių bei pažįstamų. Maldą sukalbėjo klebonas kun. J. Matutis.

A. a. Antanas Kaunietis buvo kilęs nuo Kavarsko. Į šį kraštą atvykęs 1913, Čia lankė amatų mokyklą (trade school), tad vėliau dirbo gražius baldus.

Ona Dovydytė ir Amerika atvykusi taip pat 1913. Čia, Arlingtone, Vermont, susitikus ir padraugavus su Antanu Kauniečiu, už jo ištėkėjo. Ten jau buvo įsikūrę 50 lietuvių šeimų, bet lietuvių parapijos nebuvo, tad sutuoktuvės įvyko arių Columbus bažnyčioje. Arlingtone gimė ir jų duklė Valerija.

1918 su jauna, vos vienerių metų, dukra Antanas ir Ona Kauniečiai persikėlė į Hartfordą. Valerija čia išėjo aukštesniąją mokyklą, o vakarais lankė prekybos kursus bei dainavimo pamokas; paskui dalyvavo koncertuose. Gi Valerijos ir Juozo Vaitulevičių (Vaitel) duklė Diana McDonald yra baigusi Hartforde Sv. Juozapo kolegiją (St. Joseph College) ir

Chicago sporto šventės beisbolo sviedinio metimo dalyviai. Iš dešinės — Marius Šnekutis, Saigūnas Degutis, Denis Puidokas; antroje eilėje — Dominikas Bendera, Raimundas Kirkus, Raimundas Pikrysa, Saulius Germanas, Kęstutis Dapkus. Nuotr. Z. Degučio

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. Dr. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiam laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Co-operative Bank Plaza, 1864 Centre Street, West Roxbury, Mass. 02132.

TURTAS BŪTŲ PADALYTAS

Klausimas

Esu 75 metų amžiaus. Į Ameriką atvykau 1912. Sunkiai dirbau ir dabar tebedirbu. Turiu nemažą nekilnojamojo turto (keturis namus ir gerą gabalą žemės). Turiu tris sūnus ir vieną dukterį iš pirmos žmonos, kuri pasimirė maždaug prieš 20 metų. Visi namai ir ūkis buvo surašyti mano ir mirusios žmonos vardu.

Prieš 15 metų vedžiau našlę be vaikų, 20 metų jaunesnę už save. Vaikų su ja neturiu. Prieš veddamas buvau nutaręs savo namus perleisti vaikams, kad antroji žmona prie tų namų nesikabintų. Bet nutariau to nedaryti. Mat, vaikai prastai tvarkosi, daug išleidžia; bijojau, kad ir mano turto neprasilvptų.

Taip praėjo metai. Dabar susirūpinau savais reikalais. Mano sveikata jau nebėra tokia gera, kokia buvo, o mano žmona, kaip ten bebūtų, yra daug jaunesnė, ir, sakau, gal prisikabins prie vaikų. Nors ji su mano vaikais neprastai sugyvena, bet vis tiek pamotė, o ne tikra motina. Sugalvos dar kitą kartą tekėti ir su mano pinigais kitą vyrą privilioti.

Pirmai žmonai mirus, tuoj sudariau testamentą, palikdamas turtą savo vaikams, lygiomis dalimis.

Buhalteris, kuris man surašo pajamų mokesčius, sako, kad žmona, man mirus, vis tiek turės teisę pasiimti pusę mano turto. Sakau, gal reikia kitą testamentą dabar sudaryti, kad jai paliktų šiek tiek to pinigų ir kad ji neikištų savo nagų prie vaikų turto? Ji dar dirba, turi savo santaupų banko, na, ir iš mano jai duodamų pinigų nežinia kiek prisitaupe.

jau treji metai mokytoja Wallingfordo aukštesniojoje mokykloje. Besimokydama kolegijoje, ji lankė ir dainavimo pamokas. Yra pasirodžiusi keiliosose koncertuose.

A. a. Antanas Kaunietis, kaip minėta, buvo žymus visuomenininkas. Jis darbavosi Lietuvių Katalikų Susivienijime, Sv. Jono Dr-joj, Vilnių Vaduoti S-goje ir kitose organizacijose. Labai mėgo knygas, prenumeravo tris lietuviškus laikraščius. Buvo labai artimas draugas Stasio Šrupso, su kuriuo sprendavo religines, tautines ir ekonomines problemas. Deja, nors labai šiam pasauliui jis buvo reikalingas, bet sulaukęs vos 56 m., turėjo su juo atsiskirti.

Ona Kaunietienė — taip pat veikli tiek katalikų, tiek visuomeninėje plotmėje. Ji dalyvauja dar dabar net septyniuose organizacijose: Liet. Katal. Susivienijime, Moterų S-goje, Svč. Sirdies D-joj Amerikos Legiono Ladies Aux. Sabonio Poste, Gyvojo Rožančiaus Dr-joj ir kitur.

Ji, duklė ir žentas bei dukraitė su vyru labai dėkoja visiems, dalyvavusiems pamaldose ir pietuose bei prisidėjusiems prie šio minėjimo surengimo: klebonui kun. J. Matučui, muz. J. Petkaičiui, šeiminkėm ir kitiems; ypatingą padėką reiškia tiems, kurie užprašė mišias už a.a. Antano Kauniečio vėlę.

Jonas Bernotas

Ką tamsta galėtum man patarti? Ar man reikalingas naujas testamentas? Ar geriau būtų perrašyti namus ir ūkį vaikams dabar? Nesinorėtų skirtis su nuomomis. Dar žmogus nežina, kiek to pinigų senatvė gali prireikti. Iš kitos pusės, jei norėčiau namus dabar perrašyti savo vaikams, mano žmona gali nepasirašyti popieriu.

Ką man patartumėt padaryti?

Skaitytojas, Massachusetts

Atsakymas

Testamentas, sudarytas prieš vedant arba ištėkant, nustoją galios vedus arba ištėkus (revoked by operation of law). Tokiu būdu Tamstos prieš vedant antrąją žmoną sudarytas testamentas negalioja. Tamstai mirus, Tamstos paliktas turtas būtų paskirstytas įstatymų numatytu būdu (according to the laws of descent and distribution).

Išstatymai numato, kad, jei lieka vaikų, žmonai (našlei) priklauso vienas trečdalis turto, vaikams — du trečdaliai (lygiomis dalimis). Taigi Tamstos našlė gautų vieną trečdalį Tamstos palikto turto. Faktas, kad ji dirba ir turi savų santaupų, nieko bendro su šiuo reikalu neturi.

Jei Tamsta dabar sudarytum naują testamentą ir paliktum žmonai tam tikrą dalį savo turto, o vaikams — to turto likutį (remainder), tada, Tamstai mirus, našlė turėtų tokį pasirinkimą: ji galėtų paimiti tai, kas jai palikta testamentu, arba galėtų atsiskirti jai testamentu paliktos dalies ir reikalausti įstatymų nustatyto trečdalyo Tamstos turto (statutory share).

Beje, parduodant nekilnojamojį turtą, kuris yra vieno asmens vardu, jo žmonos arba jos vyro parašas nebėra reikalingas. Šioje srityje mūsų valstijos įstatymas buvo prieš keletą metų pakeistas.

Los Angeles, Calif.

Lietuvių Fondo komitetas planuoja veiklą

Lietuvių Fondo vajeus Kalifornijoje komitetas rugpjūčio 28 posėdyje svarstė vajeus pagyvinimo klausimus.

Nutarta, kaip ir anksčiau, asmeniškai kreiptis į susipratusius lietuivius, dar į Fondą neįstojusius, ir paraginti juos įstojimo termino nebeatidėlioti. Bus bandomi ir nauji vajeus keliai. Sekmadieniais po pamaldų prie Sv. Kazimiero parapijos patalpų valdybos nariai prie stalelio priiminės Fondui aukas ir pareiškusius pagėdavimą įrašys nariais. Tokia akcija bus vedama ir didesnių lietuviškų parengimų metu.

Taip pat nutarta ateinančiais metais kovo mėnesį suorganizuoti Lietuvių Fondo vakarinę šokių, kur būtų skirta daugiau dėmesio Fondo rėmėjams ir nariams. Parengimo programą paruošti pažadėjo režisore Dalila Mackalienė.

Lietuvių Fondo vajeus Kalifornijoje komitetui nuo šio pavasario vadovauja architektas Edmundas Arbas. Kiti komiteto nariai: Lietuvių Dienų redaktorius B. Brazdžionis ir [Laisvės redaktorius J. Kojelis — vicepirmininkai, Nemira Enck — sekretorė, inž. V. Lembergas — išninkas.

J.

Moksleivių stovykla

(atkelta iš 5 psl.)

Stovyklos vadovybė

Stovyklą organizavo rytų apygardos komitetas, kuriam pirmininkauja Juozas Rygelis.

Stovyklos komendantas buvo Petras Vainius, ideologinius reikalų vedėjas — Vytautas Kliorys, spaudos viršininkė — C. V. narė Gabija Juozapavičiūtė, stovyklos kapelionas — kun. J. Sulcas.

Jaunimo vadovais buvo: vyr. mergaičių — C.V. narė Laima Gustaitytė iš Toronto, vyr. berniukų — Ramūnas Underys iš Chicago, jaunučių vadovė — Aldona Kairienė iš Rhode Island. Vakarinių programų vedėja — Gita Merkevičiūtė iš New Haven, sporto vadovė — Regina Kryžanuskaitė iš Toronto — C.V. narė.

Kiekvienas vadovas turėjo ir savo padėjėjų. Stai tie padėjėjai: Eglė Juškaitė, Suzana Pauliukonytė, Vytautas Maciūnas, Jonas Vainius, Danutė Vaškeitytė, Ramunė Buivytytė, Algis Norvila, Antanas Rygelis, Rimas Kašoutis, Antanas Dambriūnas, Monika Vainiūtė, Onilė Vaitkutė.

Stovyklos metu Darbininko redakcija gavo net tris pranešimus, kaip ten stovyklaujama.

Juos parašė Onilė Vaitkutė. Dėkojame jai už tokį didelį triušą, kad ji, atsisakiusi žaidimų ir draugų, sėdėjo prie mašinėlės ir rašė. Apgailestaujame, kad negalėjome to teksto panaudoti išties, nes tuo laiku leidome tik vieną numerį per savaitę. Pasinaudodami Onilės Vaitkutės atsiųstais aprašymais, parengėme šią stovyklos apžvalgą.

(p.)

Jonas Obelinis

New Yorko žinios

Dail. J. Bagdonas savo kūrinį parodą Detroito rengia spalio 17-21 Lietuvių namuose. Bus išstatyta 40 darbų. Paroda globėja Šalių Sąjungos Detroito skyrius.

Balso seimas šiemet rengiamas lapkričio 27-29 Bostone. Globėja Bostono Balso skyrius. Balso seimai šaukiami kas du metai. Siame seime vienas iš svarbiausių reikalų bus studentų šalpa. Seimas turės pasisakyti, ar Balfas šelpia studentus.

Dail. Aleksandra Merker-Vitkauskaitė su dviem tapybos kūriniams dalyvauja Bergen apylinkės muziejaus parodoje, Ridgewood ir Farview Aves., Paramus, N. J. Tuos kūrinius ji sukūrė šią vasarą Cape Code atostogaudama. Praeitą savaitę ji vėl išvyko į Cape Code tapyti.

Vincė Leskaitienė, Lietuvių Moterų Klubų Federacijos pirmininkė, tris savaites atostogų praleidusi Kennebunkporte, Maine, lietuvių pranciškonų sodyboje, grįžo namo po ilgesnio sunegalavimo gerokai sustiprėjusi.

Inž. Gerimantas ir Danutė Penikiai susilaukė trečios dukrelės. Gerimantas yra veiklus lietuvių jauniosios kartos atstovas ir foto menininkas.

Rūta Vėblaitė rugsėjo 12 išvyksta į Prancūziją, kur Pariziaus apylinkėse universitete vienerius metus studijuos prancūzų kalbą ir literatūrą.

Tapybos kūrinių paroda, skirtą Lietuvos pavergimo 30 metų sukakčiai paminėti, rengia Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio New Yorko vietininkai ir Laisvosios Lietuvos redakcija. Paroda bus gruodžio 12 d. Kolombo vyčių salėje Woodhaven. Kaip žinia, L. Atgimimo Sąjūdis ir Laisvosios Lietuvos redakcija yra paskelbę konkursą Lietuvos pavergimui ir laisvės kovoms atžymėti. Konkursas terminas baigiasi lapkričio 23. Paveikslai bus sutelkti New Yorke. Skiriamos dvi premijos, viena 750 dol., kita — 250 dol. Šioje parodoje ir bus išstatyti konkursui atsiųsti paveikslai.

Dail. Jonas Rūtenis rugpjūčio antroje pusėje buvo surengęs savo kūrinių parodą St. Louis. Paroda užsitęsė dvi savaites. Buvo išstatyta 25 paveikslai. Pardavė 6 kūrinius.

LKM 5-gos 29 kuopa spalio 11 rengia kuopos sukakties 55 metų minėjimą. Ta proga bus iškilmingi pietūs Apreiškimo parapijos salėje. Pietūs prasidės 12 val. Po pietų 4 val. toje pačioje salėje (viršutinėje) rengiamas koncertas, kurio programoje jau sutiko dalyvauti: Apreiškimo parapijos choras su savo dirigentu Algirdu Kačanausku, solistai Irena Stankūnaitė, Liudas Stukas, dailiojo žodžio menininkė Irena Vėblaitienė. Prieš programą žodį tars Tėv. Leonardas Andriejus, O. F.M. Visas parengimo pelnas skiriamas Kultūros Židinio statybai.

Dalia Bagdžiūnaitė, Marija Matulaitė ir Rasa Sodaitė Neringos skaučių tunto vadovybės buvo pasiūstos į skaučių vadovų stovyklą prie Montrelio, Kanadoje, kur jos praleido vieną savaitę, drauge su gražiu būriu skaučių iš kitų JAV ir Kanados vietovių. Skautų vadovų stovykloje ten pat iš New Yorko dalyvavo Algis Kidolis.

Religinės Šalpos metinis koncertas, skirtas persekiojamiems Bažnyčiai Lietuvoje prisiminti, bus gruodžio 7 Franklin K. Lane mokyklos salėje. Programoje dalyvauja chorai ir solistai.

Dail. Česlovas Janušas buvo ištiktas širdies priepuolio ir buvo paguldytas ligoninė.

Elena Kepalaitė, skulptorė ir išraiškos šokio menininkė, rengiasi savo skulptūros parodai, kuri bus lapkričio mėn. Phoenix galerijoje Manhattane. Numato išstatyti apie 30 skulptūrų.

Juozas Gurskas, dirbęs pranciškonų spaustuvėje, atostogų metu išvykęs į Californiją ir ten susiradęs naują darbą, pastoviai įsikūrė.

Darbininko spaudos kioskas su lietuviškų plokštelių rinkiniais bei naujomis lietuviškomis knygomis pakviestas dalyvauti Lietuvos Atsiminimų radijo piknike rugsėjo 13, Bayonne, N. J. Ta pačia proga skaitytojai galės apsimokėti prenumeratas; neskaityti laikraščio turės progą jį užsisakyti papiginta kaina — metams tik 5 dol.

NAUJOS PLOKSTELĖS

Tra-Lia-Lia, Lituanicos Tunto skautų įdainuota 18 lietuviškų skautiškų dainų: O Tėvyne gintarine, Kregždutė, Strazdelis, Nusileido sauluzėlė, Sienele, Pakelsim vėliavas, Pasėjau linelius ant pylimo, Ramevėnų maršas, Šmorkiausi iš visų, Smailužis, Vėjas, Sutrenks propeleriai, Gėsta laužai, Šeriau šeriau, Vėjavaišis. Paruošė F. Strolia. Stereo su persiuntimu 5 dol.

Gimtinės dangus. Lietuvių kompozitorių lengvos muzikos įrašyta 12 dainų: Gimtinės dangus, Jūra gimtoji, Prie laužo, Linksmasis medžiotojas, Kelionės daina, Žalasis potvynis, Grižtant į uostą, Čipolinas, Vėjas pusto kopų smiltis, Prie apleisto namo, Šiaurės atradimas, Skausmas. Dainuoja solistai. Išleido Lietuvių Radijo Montrealyje. Kaina 5 dol.

Dainuojam su Lione, įdainuota Juodytės solo ir duetai: Kur bakūžė samanota, Puspiniu dainužė, Dukružėlė, Gegutė raiboji, Mamytė, Spragilų daina, Aš bijau pasakyt, Šventė, Aguo-nėlės, Oi greičiau greičiau, Gyvenki, juokis ir mylėk, Vai pūtė, pūtė, Apynėlis, Pradal-giuose, Pamylėjau vakar, Plaukia sau laivelis. Mono, galima groti ir stereo, kaina 5 dol. Daugiau užsisakant, duodama nuolaida. Gaunama Darbininko administracijos.

Ieškoma Petronėlė Buivydaitė-Budinavich, gimusi Gricaičių kaime, Ylakių parapijoje. Jos tėvai buvo Julijonas Buivydas ir Anastazija Kaupaitė. Ieško Mrs. Petronėlė Budinavich, 245 Pontiac St., Lester, Pa. 19113. Yra svarbių reikalų, prašom atsilipti arba jį pati, arba kurie ją pažįstate.

Reikalingas prižiūrėtojas (superintendent) 72 butų namui labai geram rajone, aukštas atlyginimas, patyrimas nereikalingas, pastovus darbas (full-time job). Skambinti tel. 241-2266 nuo sekmadienio iki penktadienio.

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

• Čekų didmeistris L. Kavalek, po laimėto Venecuelos tarptautinio turnyro, JAV pirmenybėse neturėjo tiek sėkmės (jį paklūpė Danijos ir JAV didmeistrai: B. Larsen ir P. Benko), vienok sukūrė gražų deimaniuką, įveikdamas žymų Illinois meistrą E. Formaneką. Čia toji partija, kurioje Kavalek auksoja pestininką, po kelių ėjimų — žirgą ir toliau bokštą su valdove, priversdamas oponentą kapituliuoti. Balties žaidė Kavalek, juodais Formanek.

1 P-K4	- P-K3
2 P-Q4	- P-Q4
3 N-QB3	- B-N5
4 P-K5	- N-K2
5 P-QR3	- BxN
6 PxR	- P-QB4
7 N-B3	- QN-B3
8 P-QR4	- Q-R4
9 Q-Q2	- B-Q2
10 B-Q3	- P-B5
11 B-K2	- P-B3
12 B-R3	- O-O
13 O-O	- QR-N
14 KR-K	- P-R4
15 P-R4	- N-B4
16 B-KB	- R-R2
17 P-N3	- N-R3
18 B-R3	- N-KN5
19 B-Q6	- Q-Q
20 P-R5	- NxRP
21 Q-B	- N-B3
22 QR3	- P-KN4
23 KR-N	- B-K
24 RPxP	- PxNP
25 N-Q2	- R-N3
26 B-N2	- P-N3
27 NxP	- PxN
28 Q-R4	- R-QB2
29 RxP	- PxR
30 Q-R3	- N-N
31 QxN	- K-Q2
32 QxP	- Resigns

GLEN SPRINGS ACADEMY

WATKINS GLEN, N. Y.

in the heart of the Finger Lakes

A new exciting venture in secondary education. Boys grades 9-12. Small classes, seminars, stimulating faculty. For the most part, students will be able to progress through their courses at their own rate of speed. Students work as well as study. In addition to the standard curriculum, each boy at Glen Springs is encouraged to develop his special interests which may include subject areas as diversified as welding, flying, livestock raising, etc. Sports program. For information and brochure, write: HEADMASTER, GLEN SPRINGS ACADEMY Watkins Glen, N.Y. 14891 — Tel. (607) 535-2745

NAUJAI GAUTOS KNYGOS

Šiluva Žemaičių istorijoje, I mas tomas. Kun. St. Ylos, kietais viršeliais, 295 psl., 5 dol. Pauliaus Augiaus meniškasis albumas, didelio formato, 17,50 dol.

Išdžiūvusi lanka, A. Barono novelės, 4,50 dol.

Laužai liepsnoja vakaruose. Skautų meniškasis albumas, didelio formato, 3 dol.

Prisiminimų fragmentai, K. Musteikio, 2,50 dol.

Lėmtingos dienos, J. Jaškauskio, 2,50 dol.

Lituanistikos darbai II, J. Balio, 2,50 dol.

Sparnuoti lietuviai — Darius ir Girėnas, P. Jurgėlos, 7 dol. Nutolusios dienos, Žemaičių Antano, 1 dol.

Vilnius lietuvių liaudies dainose. Paruošė G. Krivickienė, 5 dol.

Sakykim, vyrai, taip nebuvo, B. Zumerio satyriniai apsakymai, 2 dol.

Agonija, J. Gliados, II-roji laida, 5 dol.

Sios bei kitos knygos ir leidiniai gaunami Darbininko administracijos.

DISPLAY

CLAUDIO'S RESTAURANT and MARINA

Our 100th Year! Ft. of Main St., Greenport, N. Y. Restaurant 516 477-9800, Dock 516 477-0715 Estab. 100 yrs. 1870! Four generations of family ownership. Seafood Steaks: Continental and American cuisine. Live lobster tank. Suber harbor view from glass-enclosed dining rooms. Upper deck Marine Dining Room. Deep water pier. Gulf products. Water, elec. showers. centrally located 1 block from business district.

LIKE LUSCIOUS LEATHER! We're experts in Reupholstering your non-leather sofa or chair. Lowest cost in N. Y. International Leathersmiths, 156 Fifth Avenue (20th St.) Room 622, NYC. 675-3634

OUTSTANDING BUY JUDIES RESTAURANT Established over 35 years. Only A. A. in Kingston Fully equipped and air conditioned Spacious living quarters above Rest. Asking price 77,000 Cash required \$35,000 Mortgage of 42,000 to be paid out. 395 Albany Ave. Kingston, N. Y. Call 914 331-0455

HAPPY LABOR DAY to Friends, Customers & Co-Workers

Edenwald

Contracting Co., Inc. 151-45 6th Road Whitestone, L.I., N.Y. Call — (212) 461-3000

MALE - FEMALE

EXPERIENCED PRODUCTION WORKERS — Day Shift Good pay and many fringe benefits CLEVEPAK CORP Applegarth Rd. Cranbury, New Jersey. For personal interview call: 609-655-2800

General Kitchen Help — split shift, live in or out, starting Sept. 14. Call 9am-4pm Hackley School, 293 Benedict Ave, Tarrytown, 914-631-0128

H. W. MALE

Body & Fender Men exp necessary. must have tools. Good salary plus overtime. Scholen St. Garage, 279 Scholes Brooklyn, N.Y. — 497-5274

Exp Auto Counter Man on parts — 40 hrs plus fringe benefits — Auslander Volkswagen 1 Jericho Tpke, New Hyde Park, N.Y. 516-488-2420

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD

President

Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Shalina ir adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš \$175,000,000.

Current dividend 5½% on all accounts.

Dabar moka 5½% už visų rūšių taupomus pinigus.

H. W. MALE

Automotive Mechanics Ford experience only tired of commuting? work in one of Suffolk's largest service departments Smithtown Ford 10 W. Main St Smithtown, L.I. 516 AN 5-2340 ask for Mr. Charles Detelich

Experienced Pressman Rotary Offset salary open day shift, all benefits, permanent position. Rene Decker Company 48 Cherry Lane, Floral Park, Long Island, 212-347-8052

SCHOOL BUS DRIVERS morning or afternoon shift. Training program start at \$3 per hour minimum of 2 hours ROY K. DAVIS, INC. 269 New York Avenue Huntington, L.I. Call: 516 HA 7-0011 Huntington & Green Lawn area.

EXPERIENCED AUTO GLASS INSTALLER Steady work, Union Shop, good salary and fringe benefits — MOTORWAYS INC. Call 564-5550 ask for Mr. John Bergmaschi

EXPERIENCED MECHANIC Must have own tools, truck experience on gas and some diesel, good salary steady work and fringe benefits CAPASSO 80 Contant Avenue Lodi, New Jersey. Call Mr. Wimbush 201-772-9102

COOK experienced for small country Inn near Bucks County 5 day week Wednesday thru Sunday lunch and dinner good salary steady year round job. Call: 609-397-3286 Mr. Pittore — Sergeantsville Inn, Sergeantsville, New Jersey

Sheet Metal Men bench assemblers. Instrument repair men and gauge men — on recorders, dials and gauges. Good salary and fringe benefits. WECHSLER INSTRUMENT CORP. 80 Mill Road Freeport, L.I. 516-623-0100

Factory Help

ASSEMBLERS MATERIAL OPERATORS MILL OPERATORS Starting wages \$2.45 to \$3.50 hr. Leading supplier modular classrooms. Steady work. Overtime. Apply in person EDUCATIONAL INDUSTRIAL FACILITIES, Inc.

Marlboro Industrial Pk. Vandenberg Rd. off Rt. 79 Marlboro, N.J.

COMING SOON

Big New Grants in West Caldwell

There are positions now open for STOCKMEN SECURITY MEN Top salary Many Company Benefits Apply in person at either:

W. T. GRANT CO.

992 Route 46 Clifton, N.J. or 790 Bloomfield Avenue West Caldwell, N.J.

FILATELISTAI!

Siunčiame Lietuvos pašto ženklus Jūsų pasirinkimui. Rašyti: Baltic Stamps, P. O. Box 127, Toronto, 19, Ont., Canada.

TO PLACE

YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel.: GL2-2923

SERVICE

MARIO'S AUTO INSPECTION REPAIR STATION Headlights adjustment wheel alignment motor tune up and brake service Shell Bay Mayville, N. J. Cape May Courthouse opposite State Inspection Department Station 8 AM 5 PM Closed Sunday-Monday Owned and operated by Mario De Santis If you want to go call 609 465-5607.

CREATIVE

One of the Lowest Cost Furniture Refinishing Company in Brooklyn. We pick up and deliver. We take pride in our work. 1873 Eastern Parkway Call: 485-2824, Mr. James Lampkin

STEAM BATHS — MESSAGES Finnish Steam Baths & Massages for Ladies: Thursdays For Men: Daily and Sunday Open 24 hrs on weekends Finnish Steam Baths, Leonard Beckford — 1939 Madison Ave. NYC bet. 124 & 125 Streets. Tel. EN 9-7633

SIESTA MOTEL A FAMILY PLACE Rooms, Efficiencies, Hot Pool, T.V., Air Conditioning — Morning Glory Road Wildwood Crest — Dial 609-522-2527

POOL TABLES

SALE SUMMER SAVINGS 4½x9 Pool Table \$750.00 Bumper Pool Tables \$105.00 All Tables Reduced G. CORREALE & SONS, INC. 351 West Side Avenue Jersey City, N.J. 201-433-1508

H. W. FEMALE

Exp Waitresses days 11 AM 7 PM, nights 6 PM 2 AM Good pay & tips. Apply in person Bridgewater Diner Rt. 202 & 206 Summerville, N.J. 201-722-9800

TYPIST

EARN \$100 A WEEK Midtown Real Estate Firm seeks person with excellent typing skills. PURCHASING DEPARTMENT Pleasant surroundings Convenient Location. Call: Mr. F. WALLACE CROSS AND BROWN 522 Fifth Avenue New York, N.Y. Call: 687-9200

RN's — challenging opportunity in Home for Aged. Supervisory experience necessary. Creative thinking & imagination encouraged. Positions for: director, asst. director & LPN's. Salary open. Bushwick area. Call for information (212) 455-6740.

RN's — challenging opportunity in home for aged. Supervisory experience necessary. Creative thinking, imagination encouraged. Positions for: Director, Assistant director & LPN's. Salary open. Bushwick area of Brooklyn. Please call for further information (212) 455-6740.

DEXTER PARK PHARMACY Wm. Anastasi, B.S. 77-01 JAMAICA AVENUE (Cor. 77th Street) Woodhaven, N.Y. 11421 WE DELIVER Michigan 2-4130

Virginia 9-4496 A. R. SHIPLEY COMPANY Aluminum Combination Windows and Doors Jalousie Windows Aluminum Awnings 600 RIDGEWOOD AVE. Brooklyn, N.Y. 11208 — Allen R. Shipley

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINĮ DOVANAS Į LIETUVĄ

ir įvairius USSR kraštus

naudokitės patarnavimu plačiai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

Tel. (212) 581-6590 (212) 581-7729

1776 Broadway, New York, N.Y. 10019

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Firma — skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

• ALLENTOWN, PA. — 126 Tilghman Street	HE 5-1654
• BALTIMORE, MD. — 1900 Fleet Street	DI 2-4240
• BROOKLYN, N.Y. — 1536 Bedford Avenue	IN 7-6465
• BUFFALO, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	TX 5-0700
• CHICAGO, ILL. — 1241 No. Ashland Avenue	HU 6-2818
• CLEVELAND, OHIO — 1028 Kenilworth Avenue	PR 1-0696
• DETROIT, MICH. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
• FARMINGDALE, N.J. — Freewood Acres	363-0494
• HAMTRAMCK, MICH. — 11339 Jos Campau Avenue	365-6740
• HARTFORD, CONN. — 122-126 Hillside Ave.	249-6216
• JERSEY CITY, N.J. — 219 Montgomery Street	HE 5-6363
• LOS ANGELES, CAL. — 159 So. Vermont Avenue	DU 5-6550
• NEWARK, N.J. — 378 Market Street	MI 2-2452
• NEW YORK, N.Y. — 78 Second Avenue	OR 4-1540
• PHILADELPHIA, PA. — 631 W. Girard Avenue	PO 9-4507
• RAHWAY, N.J. — 47 E. Milton Avenue	381-8997
• SO. BOSTON, MASS. — 396 W. Broadway	AN 8-1120
• SOUTH RIVER, N.J. — 41 Whitehead Avenue	CL 7-6320
• SYRACUSE, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
• TRENTON, N.J. — 1152 Deutz Avenue	EX 2-0306
• UTICA, N.Y. — 963 Bleecker Street	RE 2-7476

PIRMAUJANTI DESRŲ PREKYBA NEW YORKE VOKISKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai Užieikite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9

New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astorijs: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801

Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

DARBININKAS

NEW YORKO
NAUJIENOS

Vienuošas GL 5-7068
Spaustuė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923

Maironio liuanistinė mokykla mokslo metus pradeda ši šeštadienį, rugsėjo 12, 9 v. naujoje vietoje — Holy Child Jesus mokykloje, 86 Ave. ir 111 St. Richmond Hill, N. Y. Mokykla praneša, kad į vaikų darželį priimami ir 4 metų vaikai.

Moterų Vienių susirinkimas bus rugsėjo 15, antradienį, naujoje vietoje — Balsų namuose, 80-86 87 Ave., Woodhaven. Pradžią 7:30 v.v.

Jadvyga Averkienė, Danieliaus Averkos žmona, mirė rugsėjo 5, sunkiai ir ilgai sirgusi. Laidojama rugsėjo 10 iš Angelių Karalienės parapijos bažnyčios. Ji buvo gimusi Svedasuose, jaunutė atvažiavo į J.V. ir čia išgyveno per 40 metų. Nulūdime liko vyras Danielius, kuris aktyviai reiškiasi Lietuvos vyčiuose, Alte, dirbo "Amerikos" laikraštyje, ilgą laiką buvo Liet. Atletų Klubu tvarkytojas ir klubo namuose gyveno. Liko su šeima ir dvi dukros — Rūta ir Aldona.

Lietuvių Katalikų Moterų Sąjungos 29 kuopos susirinkimas įvyks rugsėjo 13, sekmadienį, 1 val. popiet (tuo po 11 val. mišių) Apriškimo parapijos salėje, Brooklyne. Visos narės kviečiamos dalyvauti.

Darbininkas šią savaitę dėl Darbo dienos šventės išsina tik vieną kartą — trečiadienį.

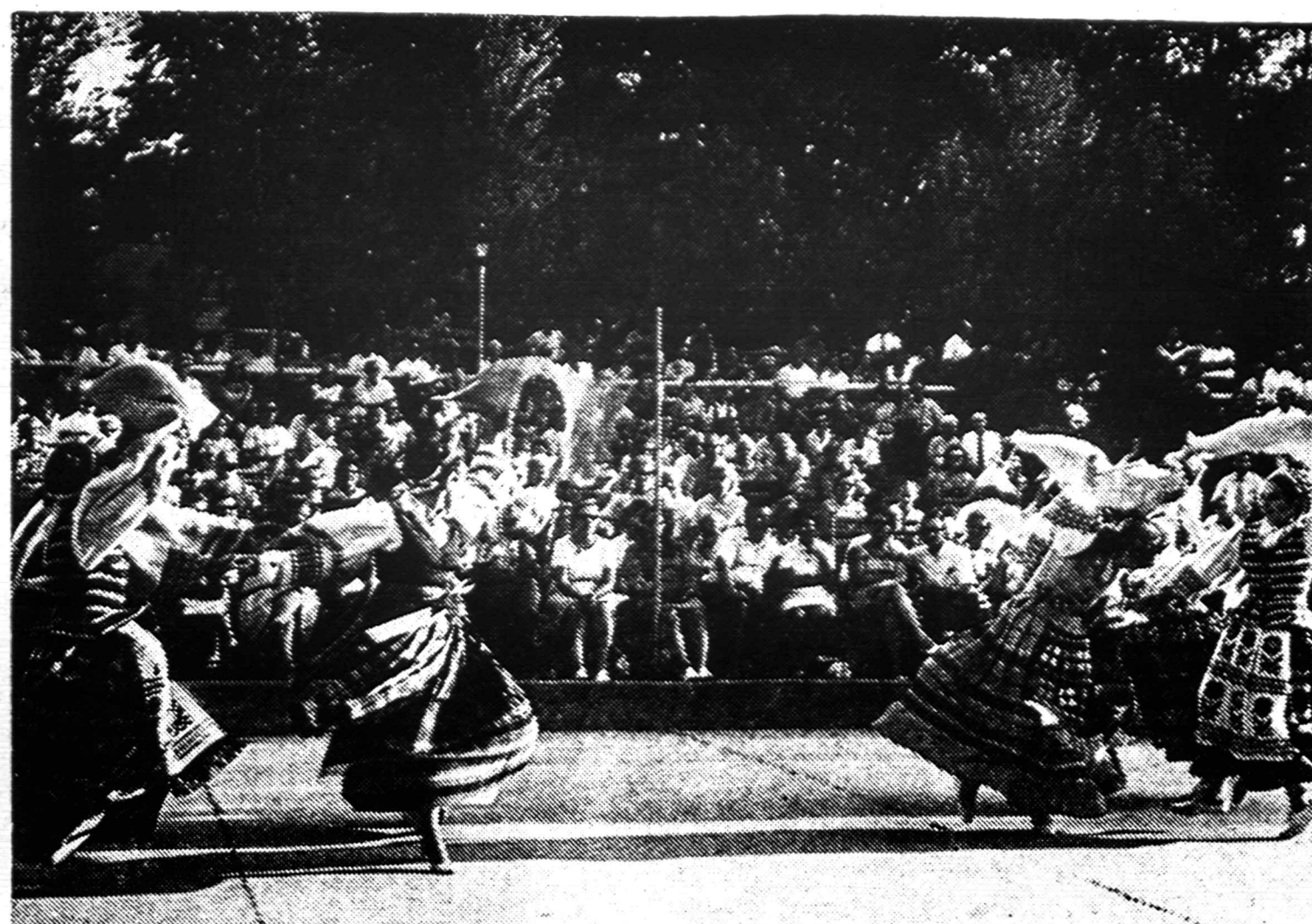
Ekskursija autobusu į Kennebunkport, Maine, ir į Marijos šventovę La Salette, Ipswich, Mass., įvyks spalio 2-3-4. Tai paskutinioji šių metų rudens kelionė į Tėvų Pranciškono sodybą. Autobusas išsina spalio 2 d. 4:30 po pietų nuo T. Pranciškono vienuolyno, 680 Bushwick Ave., Brooklyne. 5 val. sustoja prie Salinskų šeiminės, 84-02 Jamaica Ave., Woodhaven. Informacijai skambinti T. Baniūniui GL 2-2923, vakarais GL 5-7068, arba M. Salinskienei 296-2244.

Pakeitimai Brooklyno pranciškono vienuolyne. Naujoji lietuvių pranciškono vadovybė Brooklyno vienuolyno viršininką tėv. Juvenalį Liaubą, OFM, perkėlė viršininko pareigoms į St. Catharines, Ont. Kana. Brooklyno vienuolyno viršininko pareigas perims tėv. dr. Leonardas Andriekus, OFM. Kultūros židinio statytoju, administratorium bei organizatorium paskirtas tėv. Paulius Baltakis, OFM. Į Brooklyną atkeliami dar du: tėv. Barnabas Mikalauskas, OFM, ekonomiam reikalams tvarkyti ir tėv. naujas Brooklyne jėgų sustiprinimas pagreitins Kultūros židinio statybos realizavimą.

Dr. Marija ir Aleksandras Žemaičiai ir Ona ir Jonas Zubavičiai rugsėjo 12 išvyks į trečią Azijos-Australijos anesteziologijos kongresą, kuris įvyks Australijos sostinėje, Canberroje. Vykstant į kongresą ar iš jo grįžtant grupė pakeliui pramato sustoti įvairiuose kraštuose, kaip Fijai salose, Naujoji Zelandija, Tahiti, Singapūre, Tailandė, Hong Konge, Japonijoje. Australijoje keliautojai pramato susitikti ir su tenyčiais lietuviais. Kelionės išpūdžiais Jonas Zubavičius pažadėjo pasidalyti ir su Darbininko skaitytojais, Rugsėjo 6 Vėblaičių sodyboje, Union, N.J., būrys draugų buvo susirinkę palinkėti sėkmingos kelionės.

N. Y. vyrų choro repeticijos pradės rugsėjo 15, antradienį, 7:30 v.v. Kultūros židinio patalpose, 361 Highland Blvd. Į chorą kviečiami įsijungti nauji choristai. Choriui vadovauja Vytautas Strolia.

Už a.a. dail. Adą Montvydienę-Peldavičiūtę jos mirties trejų metų sukakties proga mišios bus rugsėjo 14 d. 8 v.r. Aušros Vartų bažnyčioje Manhattane.

New Yorko lietuvių tautinių šokių grupė šoka Ranksluostėlių pabaltiečių festivalyje Freehold, NJ, rugpiūčio 22. Nuotr. V. Maželio

Angelių Karalienės bažnyčioje rugsėjo 13, sekmadienį, 11 val. ryto bus aukojamos iškilmingos mišios už Maskvoj žuvusį Edvardą Kukutį. Pažįstamieji kviečiami dalyvauti. — Stasys Valkavičius.

"Zibuoklių" moterų sekstetas, vadovaujamas muziko Liudo Stuko, aiks dainų programą "Lietuvos Atsiminimų" radijo piknike rugsėjo 13, sekmadienį, Sv. Mykolo lietuvių parapijos parke ir ukrainiečių parke, 15 E. 23 St., Bayonne, N. J. Į šį radijo pikniką organizuojamos ekskursijos autobusais iš Paterson, N. J., Woodhaven, N. Y., ir Maspeth, N. Y. Visus maloniai kviečia programos direktorius dr. Jokūbas Stukas.

Lietuviškos kultūrinės radijo programos, duodamos anglų kalba per Seton Hall universiteto radijo stotį, vėl bus tęsiamos pirmadieniais nuo rugsėjo 21 d. per WSOU (89.5 meg. FM) 8:05-9:00 val. vak. Rugsėjo 21 bus kartojamos popiežiaus Pauliaus VI mišios, aukotos lietuviams jų koplyčios Vatikane šventinimo proga, o rugsėjo 28 bus kartojamas Sv. Tėvo žodis lietuviams ir kiti iškilmių momentai. Per vasarą minėtu laiku universiteto stotis duodavo lietuviškos muzikos. Programai jau 7 metus vadovauja prof. Jokūbas Stukas.

Jau suėjo penkeri metai, kai iš mūsų šeimos atsikyrė brangus tėvas ir vyras a.a. Stasys Sandanavičius. Už jo vėlė mišios bus aukojamos rugsėjo 13, sekmadienį, 11 val. Apriškimo parapijos bažnyčioje. Giminės, draugų bei artimuosius prašom prisiminti tą dieną, dalyvauti mišiose ir pasiūlyti už jo vėlę. Būsim dekinę. — Liūdinti žmona E. Sandanavičienė ir vaikai.

Astra Ruzgaitė ir Jūratė Balseytė sugrįžo iš Europos, kur praleido šešių savaičių atostogas, lankydamos įvairius kraštus.

MIRĖ ANTANAS SENIKAS

Rugsėjo 4, penktadienį, 6 v. ryto New Yorko ligoninėje mirė New Yorko lietuviškai visuomenei gerai pažįstamas Antanas Senikas, daugelio lietuvių organizacijų veikėjas. Jis susirgo staiga ir sunkiai. Buvo net operuotas, buvo išimta plaučių dalis. Liga komplikavosi. Mirties priežastis buvo širdies sutrikimai.

Dar prieš porą savaičių jis buvo kupinas energijos, rūpinosi Balso reikalais, nė neįsąmonė, kad yra sunkios ligos pagautas. O paskui liga — skintė nuskynė. Velionis buvo aktyvus lietuviškos bendruomenės narys, visiem paslaudu.

DEMESIO!

Jeigu Brooklyno centre kartais turėtumėt reikalių, nepraleiskit progos užsukti į Vito Galinio kirpyklą. Čia kerpani ir stilizuojami plaukai jauniems ir seniems, moterims, vyrams ir vaikams. Darbas atliekamas švartais, greitai ir sąžiningai. Dirba penki specialistai, iš kurių du yra lietuviai. Kainos neaukštos ir vieta lengvai surandama. Vito Galinio kirpykla yra 146 Pierrepont Street, Brooklyne, pusė bloko į šalį nuo Fulton Street. Poros minučių atstume yra centrinis Brooklyno paštas, imigracinės įstaigos, teismai, Borough Hall ir Fulton Street krautuvų centras. Patarkite ir savo pažįstamiems į šią kirpyklą užteiti.

Šveicariškų laikrodžių labai papigintomis kainomis galima gauti pas laikrodininką Stasį Citvarą. Laikrodžių gerumas visų 100 procentų garantuojamas. Ypač rekomenduojama tiems, kurie nori siųsti į Lietuvą, nes tie laikrodžiai bus gerai patikrinti. Taip pat St. Citvaras priima laikrodžius pataisyti. Skambinti telefonu 846-3648.

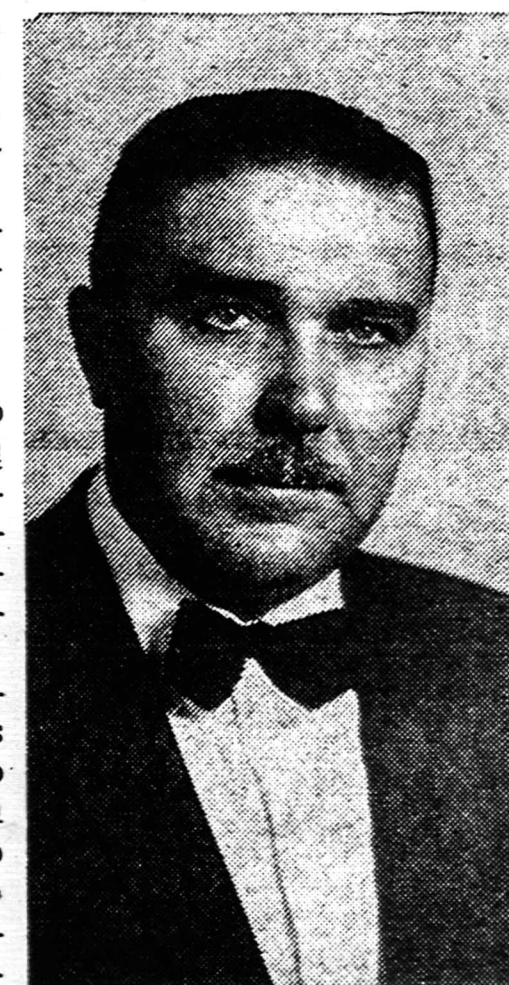
Lietuvė šeimininkė ieško vietos. Siūlyti nuo 6 iki 8 val. vakaro tel. (212) 782-3347.

BOSTONO ŽINIOS

N. Anglijos Lietuvos vyčiai rengia šių metų trečią parengimą — pikniką rugsėjo 13 Maironio parke, 52 South Quinsigamond Road, Shrewsbury, Mass. Pradžią 12 val. Kultūrinė programa prasidės 3 v. popiet. Apskričio pirmininkas Albertas Jaritis iš So. Bostono kviečia visus vyčius kuo daugiau dalyvauti piknike. Bus surengta ir lietuvių rankdarbių paroda, bus įvairių lietuvių valgių. Bus dainos ir muzika.

Kun. Vladas Jaskevičius, tėvas jėzuitas, kuris dėsto rusų kalbą Fordhamo universitete, applanke savo motiną Dorchesterje ir rugsėjo 6 lietuvių Sv. Petro bažnyčioje atlaikė mišias.

Kun. Jonas Rusteika, Colwich, Kansas, Saldžiausios Jėzaus Širdies parapijos klebonas, savo sidabrinį kunigystės jubiliejų atšventė rugpiūčio 23. Mišios buvo Sv. Petro lietuvių bažnyčioje. Išpūdingai giedojo parapijos choras, vadovaujamas Jeronimo Kačinsko. Pamokslą pasakė kun. Antanas Jurgėlaitis, domininkonas, sveitimų kalbų dėstytojas Providence kolegijoje. Iškilmingas banketas buvo Liet. Piliečių Draugijos salėje. Dalyvavo kun. Jono motina Ona Rusteikienė ir daug giminių bei svečių.

Antanas Senikas

Antanas Senikas buvo gimęs 1912 birželio 29 Prienuose, Marijampolės apskrityje. Mokėsi Prienuose, gimnaziją baigė Kaune ir 1935 baigė teisės mokslus Vytauto Didžiojo Universitete.

Nuo 1932 iki 1936 dirbo valstybės kontrolėje revizoriaus padėjėju, vėliau buvo Kauno apygardos teismo kandidatu ir ėjo Kauno apylinkės teisėjo pareigas, dar vėliau pradėjo verstis advokatura ir buvo Valstybės Draudimo Įstaigų juriskonsultas.

Grįžtant į Lietuvą bolševikams, 1944 pasitraukė į Austriją, į JAV atvyko 1949. Sustojęs New Yorke, gyveno Great Necke, N. Y. Prieš trejetą metų buvo išsikėlęs į Monticello, kur buvo privačios dr. V. Slavinskio ligoninės administratorius.

Nuo pat gimnazijos laikų reikiškes organizacijose, daugiausia demesio skyrė tautinei veiklai. Priklausė Jaunajai Lietuvai, Šaulių Sąjungai, studentų teisininkų draugijai ir Neo Lithuania korporacijai. Tose draugijose ėjo visokias pareigas.

Atvykęs į Ameriką, įstojo į ALTS-gos 11-jį skyrių, Tautinį Akademinių Sambūrį, Lietuvių Bendruomenę ir Great Necko apylinkės pirmininkavo keletą metų, nuo 1956 iki 1960 buvo Lietuvos Nepriklausomybės Fondo pirmininkas,

Kardinolas Richard James Cushing, kadaise įvėntinęs kunigus kun. Joną Rusteiką lietuvių Sv. Petro bažnyčioje, sulaukęs savo 50 metų kunigystės ir 75 metų amžiaus pasitraukė iš arkivyskupo pareigų. Jo vieton paskirtas vysk. H. Medeiros iš Brownsville, Texas.

Parapijos mokykla savo darbą pradėjo. Rugsėjo 10, ketvirtadienį, klebonas kun. A. Baltrushunas atlaikė mišias vaikų intencija. Siemet mokykloje veikia vaikų darželis ir aštuoni skyriai. Mokytoja J. Nukryžuotojo Jėzaus seserys. Mokyklos viršininke išrinkta sesuo Regis, gi vienuolyno viršininke išrinkta sesuo Eleonora Shilalis.

Nukryžuotojo Jėzaus seserys Brocktone šventė savo 25 sukaktį, kaip įsikūrė dabartiniame motiniškame name. Kardinolas Cushingas pakvietė seses iš Bostono arkivyskupiją ir jas visą laiką globojo. Seselė Amadeus perrinkta antarm terminui vienuolyno viršininke.

Kunigų pakeitimai Bostono arkivyskupijoje. Kun. Vilimas Valkavičius paskirtas Nukryžuotojo Jėzaus seselių kapeliu Brocktone. Kun. Aloyzas Klimas, buvęs seselių kapeliu Brocktone, paskirtas vikaru į Sv. Jurgio parapiją Norwood, Mass. Kun. Alfonsas Janušonis pirmą kartą paskirtas klebonu, — jis paskirtas į Sv. Pranciškaus parapiją Lawrence, Mass. Kun. Petras Sakalas paskirtas klebonu į Sv. Kazimiero parapiją Brocktone. Buvęs tos parapijos klebonas kun. Juozas Petrauskas dėl ligos pasitraukė iš pareigų ir apsigyveno savo šeimos namuose Gardner, Mass.

Lituanistinė mokykla mokslo metus pradeda rugsėjo 12d. 9 val. ryto.

Jono Vanagaičio šaulių kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 Liet. Piliečių draugijos I-mo aukšto salėje. Bus paminėta tautos šventė, sekretorius Stasys Urbonas parodys skaidres iš kelionės į Alaską. Pradžią 4 v. popiet.

Leiskite vaikams

ŠEŠTADIENINĖ
MOKYKLĄ!

LB New Yorko apygarda

A + A

Jadvygai Averkienei

mirus,
jos vyrui Danieliui ir dukrom su šeimosis reiškiamame
nuosirdžiai užuojautą ir kartu liūdime.

DARBININKO
redakcija ir administracija

Didžiulis, tradicinis...

"Lietuvos Atsiminimų"

RADIJO ir "RŪTOS" PIKNIKAS

rengiamas New Jersey lietuviams, įvyks

sekmadienį, rugsėjo (Sept.) 13

Sv. Mykolo parapijos parke ir Ukrainiečių tautiniame parke
15 East 23 Street, Bayonne, N.J.

• Pikniko pradžia 1 val. p.p. • Programa 3 val. p.p. •
Šokiai nuo 4 val. p.p. • Įėjimo auka \$2.00 • Šokimo varžybos, išlaidėjimai, liet. valgių bufetas. Visus kviečiame!

— Veiks Darbininko spaudos kioskas —

PIKNIKAS ĮVYKS BET KOKIAM ORUI ESANT!

Sibiro kankinėl

A + A

Konstancijai Bakšytei-Braženienei

mirus, dukrai dr. Nijolei su šeima New Yorke, dukrai Vidai su
šeima Australijoje ir sūnui Algiiui Detroito giliausią užuojautą
reiškiamame ir kartu liūdime.

Juozas, Konstancija ir Algis UKNEVIČIAI
Algimantas ir Albina GEDMINAI

Mielai

A + A

Jadvygai Averkienei

mirus, jos vyrui Danieliui, dukrom Rūtai, Aldonai ir jų
šeimosis reiškiamame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

OSMOLSKIAI

LIETUVOS VYČIŲ New England distrikto
ruošia trečią metinę kultūrinę

GEGUŽINĖ — PIKNIKĄ

1970 rugsėjo 13

MAIRONIO PARKE

50 So. Quinsigamond Ave., Shrewsbury, Mass.

Pradžią 12 val. vidudienį

Gegužinė įvyks nors ir lyjant

KULTURINĖ PARODA — UŽKANDZIAI — ŠOKIAI

Visi kviečiami!

Švenčių specialūs
siuntiniai į Lietuvą

Pilnai čia užmokama —
Gavėjas nieko nemoka.

SVENTINIS — \$35.50

4 1/2 sv. kviečių miltų,

2 1/2 sv. ryžių,

2 1/2 sv. cukraus,

1 sv. marmelado,

1 sv. makaronų,

1 plyta šokolado,

maišukas vaisinių saldainių,

3/4 sv. dešros,

1 sv. maišytų vaisių,

100 g. Nescafe,

2 maišeliai pudingo miltelių,

2 1/2 sv. avinžinių dribsnių,

2 1/2 sv. miltų.

10 SKARELIŲ — \$46.80

5 vilnonės skarelės su didelėmis

ar mažom gėlėm ar turkiskais

piešiniais ir 5 šilkines

skarelės, visų spalvų.

Oro pastu — pridėti dar \$8.50

VERTINGIAUSIA DOVANA

JOSŲ GIMINĖM —

KALINIŲ IMITACIJA

Didelė vertė —

platus pasirinkimas:

ūdru (lygi ar dryžuota),

persiškas avinėlis ar avinas —

pilna kaina tik \$99.00

SUDETINGAS SIUNTINYS

— \$126.00

3 ydai medžiagos vyriškam

žiemniam paltui, 3 y. medžia-

gos moteriškam žiem. paltui,

3 1/2 y. medžiagos vyr. kostiumui,

3 y. medžiagos žieminei

suknei. Visos medžiagos 100%

vilnonės. 2 dvigubo dydžio pak-

lodės, 2 užvalkalai, 6 turkiski

rankšluosčiai.

Dar ir daugiau specialių

šventinių siuntinių.

REIKALAUKITE MOSŲ

NAUJO KATALOGO

Užsisakykite dabar — tik per

INTERTRADE EXPRESS

CORP.

125 East 23rd Street

(Antras aukštas)

New York, N.Y. 10010

Tel. 982-1530

Reikalaukite naujų katalogų!